

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

**ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АВАРІЙНО-
РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ**

(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної
та методичної роботи
канд. психол. наук, професор

_____ О.О. Назаров

«___» _____ 20__ р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА РЯТУВАЛЬНИКА»

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ **263 «Цивільна безпека»** _____
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____ **«Цивільний захист»** _____
(назва спеціалізації)

Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна підготовка рятувальника» для здобувачів вищої освіти

за спеціальністю _____ «Цивільна безпека»
(назва спеціальності)

за спеціалізацією _____ «Цивільний захист»
(назва спеціалізації)

Розробник(и): Демент М.О. – старший викладач кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт Національного університету цивільного захисту України, кандидат педагогічних наук
(посада, науковий ступінь та вчене звання)

Робочу програму навчальної дисципліни рекомендовано кафедрою організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт
(назва кафедри)

Протокол від. «__» _____ 2017 року № __

Начальник (завідувач) кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт
(назва кафедри)

_____ В.О. Собина
(підпис) (прізвище та ініціали)

«__» _____ 20__ року

Рекомендовано вченою радою факультету цивільного захисту
(назва факультету)

Протокол від «_____» _____ 20__ року № _____

Голова вченої ради факультету цивільного захисту
(назва факультету)

_____ М.М. Удянський
(підпис) (прізвище та ініціали)

«_____» _____ 20__ року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, (спеціалізація) освітній ступень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7,5	Галузь знань – 26 "Цивільна безпека"	цикл професійної (вибіркової) підготовки	
Модулів – 3	Спеціальність (спеціалізація): 263 «Цивільна безпека» («Цивільний захист»)	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - 0		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 45	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	Семестр	
Тижневих годин для		1	1
денної форми навчання:		Лекції:	
аудиторних – 1,5 год.		0 год.	
самостійної роботи здобувач вищої освіти – 2,3 год.		Практичні заняття:	
		22 год.	
		Семінарські заняття:	
		0 год.	
		Лабораторні заняття:	
		0 год.	
		Самостійна робота:	
		23 год.	
		Індивідуальне завдання:	
	0 год.		
	Вид контролю:		
	модульна робота № 1, диф. залік		
Загальна кількість годин – 45	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	Семестр	
Тижневих годин для		2А	2
денної форми навчання:		Лекції:	
аудиторних – 1,5 год.		0 год.	16 год.
самостійної роботи здобувач вищої освіти – 2,3 год.		Практичні заняття:	
		22 год.	2 год.
		Семінарські заняття:	
		0 год.	0 год.
		Лабораторні заняття:	
		0 год.	0 год.
	Самостійна робота:		
	23 год.	207 год.	
	Індивідуальне завдання:		
	0 год.	0 год.	

		Вид контролю:	
		модульна робота № 1, диф. залік	модульна робота № 1-3, екзамен
Кількість кредитів – 4,5	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	Семестр	
Модулів – 1		2Б	
Змістових модулів – 0		Лекції:	
Індивідуальне науково- дослідне завдання - 0		0 год.	
Загальна кількість годин – 135		Практичні заняття:	
Тижневих годин для		66 год.	
денної форми навчання:		Семінарські заняття:	
Аудиторних – 9,4 год.		0 год.	
самостійної роботи		Лабораторні заняття:	
здобувач вищої освіти – 9,9 год.		0 год.	
		Самостійна робота:	
		69 год.	
		Індивідуальне завдання:	
		0 год.	
	Вид контролю:		
	модульна робота № 3, екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 110/115/0;

для заочної форми навчання – 18/207/0.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: навчання вмілому виконанню обов'язків рятувальника під час несення служби, при роботі по ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та гасіння пожеж у суворій відповідності до вимог керівних документів.

Завдання: сформувати у майбутнього фахівця чіткі знання і вміння щодо виконання службових обов'язків рятувальника в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати :

- вимоги керівних та нормативних документів під час несення внутрішньої та караульної служби в підрозділах сил цивільного захисту;
- вимоги керівних та нормативних документів під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт та гасіння пожеж.

вміти:

- використовувати вимоги керівних та нормативних документів під час несення внутрішньої та караульної служби в підрозділах сил цивільного захисту;
- використовувати вимоги керівних та нормативних документів під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт та гасіння пожеж.
- оцінювати можливість використання пожежної та аварійно-рятувальної техніки, обладнання, оснащення та інструменту, рукавного господарства, засобів індивідуального захисту, при веденні оперативних дій за призначенням.
- застосовувати вміння щодо індивідуальних та групових дій при веденні оперативних дій за призначенням;
- застосовувати пожежне та аварійно-рятувальне обладнання, оснащення та інструмент при веденні оперативних дій за призначенням.

мати навички:

- застосування засобів захисту тіла;
- застосування спеціального оснащення та спорядження;
- застосування аварійно-рятувального інструменту та пожежно-технічного обладнання;
- проведення профілактичного огляду.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти:

- здатність виконувати індивідуальні та групові дії при проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;
- здатність використовувати техніку, технічні засоби, оснащення, інше обладнання під час аварійно-рятувальних робіт.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль № 1. Пожежна, аварійно-рятувальна техніка та оснащення, засоби захисту рятувальників підрозділів ОРС ЦЗ

Тема 1.1: Засоби індивідуального захисту рятувальника.

Тема 1.2: Пожежні рукава та рукавне обладнання.

Тема 1.3: Пожежні стволи. Обладнання для утворення повітряно-механічної піни.

Тема 1.4: Переносні пожежні драбини.

Тема 1.5: Механізований та немеханізований аварійно-рятувальний інструмент. Призначення, класифікація та тактико-технічні характеристики.

Тема 1.6: Загальні відомості про горіння та горючі речовини.

Тема 1.7: Первинні засоби пожежогасіння.

Тема 1.8: Ручні та пересувні вогнегасники.

Тема 1.9: Призначення, тактико-технічні характеристики та комплектація аварійно-рятувальних автомобілів першої допомоги, які знаходяться на оснащенні в підрозділах ОРС

ЦЗ.

Модуль № 2. Організація служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту

Тема 1.10: Організація караульної служби в АРЗ СП.

Тема 1.11: Вимоги безпеки праці до службових приміщень та споруд.

Тема 1.12: Організація проведення зміни чергових змін в підрозділах АРЗ СП.

Тема 1.13: Загальні відомості про протипожежне водопостачання.

Тема 1.14: Збір, виїзд, порядок слідування за сигналом «Тривога».

Тема 1.15: Оперативне розгортання сил та засобів.

Тема 1.16: Застосування гідравлічного аварійно-рятувального інструменту при проведенні аварійно-рятувальних робіт.

Тема 1.17: Застосування пневматичного аварійно-рятувального інструменту при проведенні аварійно-рятувальних робіт

Тема 1.18: Надзвичайні ситуації.

Модуль № 3. Робота з пожежним та аварійно-рятувальним обладнанням

Тема 2.1: Робота з пожежними рукавами, стволами та пожежною арматурою. Вправа: Прокладання рукавних ліній. З'єднання та роз'єднання рукавних головок. Прокладання рукавних ліній з встановленням арматури та прокладання відгалужених рукавних ліній з скаток.

Тема 2.2: Робота з рятувальною мотузкою. Вправа: закріплення рятувальної мотузки за конструкцію.

Тема 2.3: Робота з рятувальною мотузкою. Вправа: Змотування рятувальної мотузки в "клубок".

Тема 2.4: Робота з рятувальною мотузкою. Вправа: закріплення рятувальної мотузки за конструкцію. Вправа: в'язання вузла для підйому стволів з рукавами та шанцевого інструменту на висоти.

Тема 2.5: В'язання подвійної рятувальної петлі з одяганням її на потерпілого. Вправа: В'язання подвійної рятувальної петлі з одяганням її на потерпілого.

Тема 2.6: Саморятування за допомогою рятувальної мотузки. Вправа: Саморятування за допомогою рятувальної мотузки.

Тема 2.7: Рятування постраждалого за допомогою рятувальної мотузки. Вправа: Рятування постраждалого за допомогою рятувальної мотузки.

Тема 2.8: Робота зі штурмовою пожежною драбиною. Вправа: Зняття драбини з автомобіля, перенесення, підвішування та підйом по драбині з посадкою на підвіконня 2-го поверху.

Тема 2.9: Робота зі штурмовою пожежною драбиною. Вправа: Підвішування та підйом по драбині з посадкою на підвіконня 4-го поверху.

Тема 2.10: Робота зі штурмовою пожежною драбиною. Вправа: Зняття драбини з автомобіля, перенесення, підвішування та підйом по драбині з посадкою на підвіконня 4-го поверху.

Тема 2.11: Робота з висувною пожежною драбиною. Вправа: Зняття драбини з автомобіля, перенесення, встановлення у вікно 3-го поверху, складання драбини, перенесення, укладка драбини на автомобіль.

Тема 2.12: Робота з висувною пожежною драбиною. Вправа: Зняття драбини з автомобіля, перенесення, встановлення у вікно 3-го поверху, підйом у вікно 3-го поверху та спуск, складання драбини, перенесення, укладка драбини на автомобіль.

Тема 2.13: Робота з ручними пожежними драбинами. Вправа: підйом "комбінованим" способом.

Тема 2.14: Оперативне розгортання. Вправа: підготовка до оперативного розгортання з встановленням АЦ на вододжерело. Вправа: підготовка до оперативного розгортання без встановленням АЦ на вододжерело.

Тема 2.15: Оперативне розгортання. Вправа: попереднє оперативне розгортання з встановленням АЦ на вододжерело. Вправа: попереднє оперативне розгортання без

встановленням АЦ на вододжерело.

Тема 2.16: Оперативне розгортання. Вправа: оперативне розгортання на АЦ (повне розгортання відділення з подачею одного ствола А та одного ствола Б).

Тема 2.17: Оперативне розгортання.

Вправа: Оперативне розгортання АЦ у складі відділення з подачею ГПС-600.

Тема 2.18: Технічні засоби для проведення аварійно-рятувальних робіт на воді. Класифікація, тактико-технічні характеристики, безпека праці при роботі з ними. Застосування технічних засобів при проведенні аварійно-рятувальних робіт на воді.

Тема 2.19: Комплексне заняття

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
Л		ПЗ	Лаб	Інд	Ср	Л		ПЗ	Лаб	Інд	Ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль № 1. Пожежна, аварійно-рятувальна техніка та оснащення, засоби захисту рятувальників підрозділів ОРС ЦЗ												
Тема 1.1: Засоби індивідуального захисту рятувальника.	4		2			2	4	2				2
Тема 1.2: Пожежні рукава та рукавне обладнання.	4		2			2	4	2				2
Тема 1.3: Пожежні стволи. Обладнання для утворення повітряно-механічної піни.	8		4			4	8					8
Тема 1.4: Переносні пожежні драбини.	4		2			2	4					4
Тема 1.5: Механізований та немеханізований аварійно-рятувальний інструмент. Призначення, класифікація та тактико-технічні характеристики.	4		2			2	4	2				2
Тема 1.6: Загальні відомості про горіння та горючі речовини.	4		2			2	4	2				2
Тема 1.7: Первинні засоби пожежогасіння.	4		2			2	4	2				2
Тема 1.8: Ручні та пересувні вогнегасники.	5		2			3	5					5
Тема 1.9: Призначення, тактико-технічні характеристики та комплектація аварійно-рятувальних автомобілів першої допомоги, які знаходяться на оснащенні в підрозділах ОРС ЦЗ.	8		4			4	8					8
Разом за модулем 1.	45		22			23	45	10				35
Модуль № 2. Організація служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту												
Тема 2.1: Організація караульної служби в АРЗ СП.	5		2			3	5	2				3
Тема 2.2: Вимоги безпеки праці до службових приміщень та споруд.	8		4			4	8		2			6
Тема 2.3: Організація проведення зміни чергових змін в підрозділах АРЗ СП.	4		2			2	4	2				2
Тема 2.4: Загальні відомості про протипожежне водопостачання.	4		2			2	4					4
Тема 2.5: Збір, виїзд, порядок слідування за сигналом «Тривога».	4		2			2	4	2				2
Тема 2.6: Основи ведення оперативних дій.	8		4			4	8					4
Тема 2.7: Застосування гідравлічного аварійно-рятувального інструменту при проведенні аварійно-рятувальних робіт.	4		2			2	4					8

Тема 2.8: Застосування пневматичного аварійно-рятувального інструменту при проведенні аварійно-рятувальних робіт	4		2			2	4					4
Тема 2.9: Надзвичайні ситуації.	4		2			2	4					4
Разом за модулем 2.	45		22			23	45	6	2			37
Модуль № 3. Робота з пожежним та аварійно-рятувальним обладнанням												
Тема 3.1: Робота з пожежними рукавами, стволами та пожежною арматурою. Вправа: Прокладання рукавних ліній. З'єднання та роз'єднання рукавних головок. Прокладання рукавних ліній з встановленням арматури та прокладання відгалужених рукавних ліній з скаток.	6		2			4	6					6
Тема 3.2: Робота з рятувальною мотузкою. Вправа: закріплення рятувальної мотузки за конструкцію.	4		2			2	4					4
Тема 3.3: Робота з рятувальною мотузкою. Вправа: Змотування рятувальної мотузки в "клубок".	4		2			2	4					4
Тема 3.4: Робота з рятувальною мотузкою. Вправа: закріплення рятувальної мотузки за конструкцію. Вправа: в'язання вузла для підйому стволів з рукавами та шанцевого інструменту на висоті.	6		4			2	6					6
Тема 3.5: В'язання подвійної рятувальної петлі з одяганням її на потерпілого. Вправа: В'язання подвійної рятувальної петлі з одяганням її на потерпілого.	6		2			4	6					6
Тема 3.6: Саморятування за допомогою рятувальної мотузки. Вправа: Саморятування за допомогою рятувальної мотузки.	8		4			4	8					8
Тема 3.7: Рятування постраждалого за допомогою рятувальної мотузки. Вправа: Рятування постраждалого за допомогою рятувальної мотузки.	8		4			4	8					8
Тема 3.8: Робота зі штурмовою пожежною драбиною. Вправа: Зняття драбини з автомобіля, перенесення, підвішування та підйом по драбині з посадкою на підвіконня 2-го поверху.	8		4			4	8					8
Тема 3.9: Робота зі штурмовою пожежною драбиною. Вправа: Підвішування та підйом по драбині з посадкою на підвіконня 4-го поверху.	8		4			4	8					8
Тема 3.10: Робота зі штурмовою пожежною драбиною. Вправа: Зняття драбини з автомобіля, перенесення, підвішування та	8		4			4	8					8

підйом по драбині з посадкою на підвіконня 4-го поверху.												
Тема 3.11: Робота з висувною пожежною драбиною. Вправа: Зняття драбини з автомобіля, перенесення, встановлення у вікно 3-го поверху, складання драбини, перенесення, укладка драбини на автомобіль.	8		4			4	8					8
Тема 3.12: Робота з висувною пожежною драбиною. Вправа: Зняття драбини з автомобіля, перенесення, встановлення у вікно 3-го поверху, підйом у вікно 3-го поверху та спуск, складання драбини, перенесення, укладка драбини на автомобіль.	8		4			4	8					8
Тема 3.13: Робота з ручними пожежними драбинами. Вправа: підйом “комбінованим” способом.	8		4			4	8					8
Тема 3.14: Оперативне розгортання. Вправа: підготовка до оперативного розгортання з встановленням АЦ на вододжерело. Вправа: підготовка до оперативного розгортання без встановленням АЦ на вододжерело.	6		2			4	6					6
Тема 3.15: Оперативне розгортання. Вправа: попереднє оперативне розгортання з встановленням АЦ на вододжерело. Вправа: попереднє оперативне розгортання без встановленням АЦ на вододжерело.	6		2			4	6					6
Тема 3.16: Оперативне розгортання. Вправа: оперативне розгортання на АЦ (повне розгортання відділення з подачею одного ствола А та одного ствола Б).	8		4			4	8					8
Тема 3.17: Оперативне розгортання. Вправа: Оперативне розгортання АЦ у складі відділення з подачею ГПС-600.	8		4			4	8					8
Тема 3.18: Технічні засоби для проведення аварійно-рятувальних робіт на воді. Класифікація, тактико-технічні характеристики, безпека праці при роботі з ними. Застосування технічних засобів при проведенні аварійно-рятувальних робіт на воді.	8		4			4	8					8
Тема 3.19: Комплексне заняття.	9		6			3	9					9
Разом за модулем 3.	135		66			69	135					135
Усього годин	225		110			115	225	16	2			207

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття, згідно навчальної програми дисципліни, не плануються.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1.1: Засоби індивідуального захисту рятувальника.	2
2.	Тема 1.2: Пожежні рукава та рукавне обладнання.	2
3.	Тема 1.3: Пожежні стволи. Обладнання для утворення повітряно-механічної піни.	4
4.	Тема 1.4: Переносні пожежні драбини.	2
5.	Тема 1.5: Механізований та немеханізований аварійно-рятувальний інструмент. Призначення, класифікація та тактико-технічні характеристики.	2
6.	Тема 1.6: Загальні відомості про горіння та горючі речовини.	2
7.	Тема 1.7: Первинні засоби пожежогасіння.	2
8.	Тема 1.8: Ручні та пересувні вогнегасники.	2
9.	Тема 1.9: Призначення, тактико-технічні характеристики та комплектація аварійно-рятувальних автомобілів першої допомоги, які знаходяться на оснащенні в підрозділах ОРС ЦЗ.	4
10.	Тема 2.1: Організація караульної служби в АРЗ СП.	2
11.	Тема 2.2: Вимоги безпеки праці до службових приміщень та споруд.	4
12.	Тема 2.3: Організація проведення зміни чергових змін в підрозділах АРЗ СП.	2
13.	Тема 2.4: Загальні відомості про протипожежне водопостачання.	2
14.	Тема 2.5: Збір, виїзд, порядок слідування за сигналом «Тривога».	2
15.	Тема 2.6: Основи ведення оперативних дій.	4
16.	Тема 2.7: Застосування гідравлічного аварійно-рятувального інструменту при проведенні аварійно-рятувальних робіт.	2
17.	Тема 2.8: Застосування пневматичного аварійно-рятувального інструменту при проведенні аварійно-рятувальних робіт	2
18.	Тема 2.9: Надзвичайні ситуації.	2
19.	Тема 3.1: Робота з пожежними рукавами, стволами та пожежною арматурою. Вправа: Прокладання рукавних ліній. З'єднання та роз'єднання рукавних головок. Прокладання рукавних ліній з встановленням арматури та прокладання відгалужених рукавних ліній з скаток.	2
20.	Тема 3.2: Робота з рятувальною мотузкою. Вправа: закріплення рятувальної мотузки за конструкцію.	2
21.	Тема 3.3: Робота з рятувальною мотузкою. Вправа: Змотування рятувальної мотузки в "клубок".	2
22.	Тема 3.4: Робота з рятувальною мотузкою. Вправа: закріплення рятувальної мотузки за конструкцію. Вправа: в'язання вузла для підйому стволів з рукавами та шанцевого інструменту на висоти.	4
23.	Тема 3.5: В'язання подвійної рятувальної петлі з одяганням її на потерпілого. Вправа: В'язання подвійної рятувальної петлі з одяганням її на потерпілого.	2
24.	Тема 3.6: Саморятування за допомогою рятувальної мотузки. Вправа: Саморятування за допомогою рятувальної мотузки.	4
25.	Тема 3.7: Рятування постраждалого за допомогою рятувальної мотузки. Вправа: Рятування постраждалого за допомогою рятувальної мотузки.	4
26.	Тема 3.8: Робота зі штурмовою пожежною драбиною. Вправа: Зняття	4

	драбини з автомобіля, перенесення, підвішування та підйом по драбині з посадкою на підвіконня 2-го поверху.	
27.	Тема 3.9: Робота зі штурмовою пожежною драбиною. Вправа: Підвішування та підйом по драбині з посадкою на підвіконня 4-го поверху.	4
28.	Тема 3.10: Робота зі штурмовою пожежною драбиною. Вправа: Зняття драбини з автомобіля, перенесення, підвішування та підйом по драбині з посадкою на підвіконня 4-го поверху.	4
29.	Тема 3.11: Робота з висувною пожежною драбиною. Вправа: Зняття драбини з автомобіля, перенесення, встановлення у вікно 3-го поверху, складання драбини, перенесення, укладка драбини на автомобіль.	4
30.	Тема 3.12: Робота з висувною пожежною драбиною. Вправа: Зняття драбини з автомобіля, перенесення, встановлення у вікно 3-го поверху, підйом у вікно 3-го поверху та спуск, складання драбини, перенесення, укладка драбини на автомобіль.	4
31.	Тема 3.13: Робота з ручними пожежними драбинами. Вправа: підйом “комбінованим” способом.	4
32.	Тема 3.14: Оперативне розгортання. Вправа: підготовка до оперативного розгортання з встановленням АЦ на вододжерело. Вправа: підготовка до оперативного розгортання без встановленням АЦ на вододжерело.	2
33.	Тема 3.15: Оперативне розгортання. Вправа: попереднє оперативне розгортання з встановленням АЦ на вододжерело. Вправа: попереднє оперативне розгортання без встановленням АЦ на вододжерело.	2
34.	Тема 3.16: Оперативне розгортання. Вправа: оперативне розгортання на АЦ (повне розгортання відділення з подачею одного ствола А та одного ствола Б).	4
35.	Тема 3.17: Оперативне розгортання. Вправа: Оперативне розгортання АЦ у складі відділення з подачею ГПС-600.	4
36.	Тема 3.18: Технічні засоби для проведення аварійно-рятувальних робіт на воді. Класифікація, тактико-технічні характеристики, безпека праці при роботі з ними. Застосування технічних засобів при проведенні аварійно-рятувальних робіт на воді.	4
37	Тема 3.19: Комплексне заняття.	6
	Всього	110

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття, згідно навчальної програми дисципліни, не плануються.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1.1: Засоби індивідуального захисту рятувальника.	2
2.	Тема 1.2: Пожежні рукава та рукавне обладнання.	2
3.	Тема 1.3: Пожежні стволи. Обладнання для утворення повітряно-механічної піни.	4
4.	Тема 1.4: Переносні пожежні драбини.	2
5.	Тема 1.5: Механізований та немеханізований аварійно-рятувальний інструмент. Призначення, класифікація та тактико-технічні характеристики.	2
6.	Тема 1.6: Загальні відомості про горіння та горючі речовини.	2

7.	Тема 1.7: Первинні засоби пожежогасіння.	2
8.	Тема 1.8: Ручні та пересувні вогнегасники.	3
9.	Тема 1.9: Призначення, тактико-технічні характеристики та комплектація аварійно-рятувальних автомобілів першої допомоги, які знаходяться на оснащенні в підрозділах ОРС ЦЗ.	4
10.	Тема 2.1: Організація караульної служби в АРЗ СП.	3
11.	Тема 2.2: Вимоги безпеки праці до службових приміщень та споруд.	4
12.	Тема 2.3: Організація проведення зміни чергових змін в підрозділах АРЗ СП.	2
13.	Тема 2.4: Загальні відомості про протипожежне водопостачання.	2
14.	Тема 2.5: Збір, виїзд, порядок слідування за сигналом «Тривога».	2
15.	Тема 2.6: Основи ведення оперативних дій.	4
16.	Тема 2.7: Застосування гідравлічного аварійно-рятувального інструменту при проведенні аварійно-рятувальних робіт.	2
17.	Тема 2.8: Застосування пневматичного аварійно-рятувального інструменту при проведенні аварійно-рятувальних робіт	2
18.	Тема 2.9: Надзвичайні ситуації.	2
19.	Тема 3.1: Робота з пожежними рукавами, стволами та пожежною арматурою. Вправа: Прокладання рукавних ліній. З'єднання та роз'єднання рукавних головок. Прокладання рукавних ліній з встановленням арматури та прокладання відгалужених рукавних ліній з скаток.	4
20.	Тема 3.2: Робота з рятувальною мотузкою. Вправа: закріплення рятувальної мотузки за конструкцію.	2
21.	Тема 3.3: Робота з рятувальною мотузкою. Вправа: Змотування рятувальної мотузки в "клубок".	2
22.	Тема 3.4: Робота з рятувальною мотузкою. Вправа: закріплення рятувальної мотузки за конструкцію. Вправа: в'язання вузла для підйому стволів з рукавами та шанцевого інструменту на висоти.	2
23.	Тема 3.5: В'язання подвійної рятувальної петлі з одяганням її на потерпілого. Вправа: В'язання подвійної рятувальної петлі з одяганням її на потерпілого.	4
24.	Тема 3.6: Саморятування за допомогою рятувальної мотузки. Вправа: Саморятування за допомогою рятувальної мотузки.	4
25.	Тема 3.7: Рятування постраждалого за допомогою рятувальної мотузки. Вправа: Рятування постраждалого за допомогою рятувальної мотузки.	4
26.	Тема 3.8: Робота зі штурмовою пожежною драбиною. Вправа: Зняття драбини з автомобіля, перенесення, підвішування та підйом по драбині з посадкою на підвіконня 2-го поверху.	4
27.	Тема 3.9: Робота зі штурмовою пожежною драбиною. Вправа: Підвішування та підйом по драбині з посадкою на підвіконня 4-го поверху.	4
28.	Тема 3.10: Робота зі штурмовою пожежною драбиною. Вправа: Зняття драбини з автомобіля, перенесення, підвішування та підйом по драбині з посадкою на підвіконня 4-го поверху.	4
29.	Тема 3.11: Робота з висувною пожежною драбиною. Вправа: Зняття драбини з автомобіля, перенесення, встановлення у вікно 3-го поверху, складання драбини, перенесення, укладка драбини на автомобіль.	4
30.	Тема 3.12: Робота з висувною пожежною драбиною. Вправа: Зняття драбини з автомобіля, перенесення, встановлення у вікно 3-го поверху, підйом у вікно 3-го поверху та спуск, складання драбини, перенесення, укладка драбини на автомобіль.	4
31.	Тема 3.13: Робота з ручними пожежними драбинами. Вправа: підйом "комбінованим" способом.	4

32.	Тема 3.14: Оперативне розгортання. Вправа: підготовка до оперативного розгортання з встановленням АЦ на вододжерело. Вправа: підготовка до оперативного розгортання без встановленням АЦ на вододжерело.	4
33.	Тема 3.15: Оперативне розгортання. Вправа: попереднє оперативне розгортання з встановленням АЦ на вододжерело. Вправа: попереднє оперативне розгортання без встановленням АЦ на вододжерело.	4
34.	Тема 3.16: Оперативне розгортання. Вправа: оперативне розгортання на АЦ (повне розгортання відділення з подачею одного ствола А та одного ствола Б).	4
35.	Тема 3.17: Оперативне розгортання. Вправа: Оперативне розгортання АЦ у складі відділення з подачею ГПС-600.	4
36.	Тема 3.18: Технічні засоби для проведення аварійно-рятувальних робіт на воді. Класифікація, тактико-технічні характеристики, безпека праці при роботі з ними. Застосування технічних засобів при проведенні аварійно-рятувальних робіт на воді.	4
37.	Тема 3.19: Комплексне заняття.	3
	Разом	115

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання, згідно навчальної програми дисципліни, не плануються.

10. Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
 словесні;
 індуктивні і дедуктивні;
 наочні;
 практичні;
 самостійна робота.

11. Методи контролю

Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:
 індивідуальне опитування;
 фронтальний опитування;
 письмові контрольні роботи;
 машинний контроль;
 виконання практичних вправ;
 усні заліки;
 усні іспити.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Семестр 1

Поточне тестування та самостійна робота										Сума за модуль 1	Підсумковий контроль (диф. залік)	Підсумкова за 1 семестр
Модуль 1												
T 1.1	T 1.2	T 1.3	T 1.4	T 1.5	T 1.6	T 1.7	T 1.8	T 1.9	Підсумковий тест (МКР 1)			
8	8	8	8	8	8	8	8	8	28	100		100

Семестр 2

Поточне тестування та самостійна робота										Сума за модуль 2	Підсумкова за 2А семестр
Модуль 2											
T 2.1	T 2.2	T 2.3	T 2.4	T 2.5	T 2.6	T 2.7	T 2.8	T 2.9	Підсумковий тест (МКР 2)		
8	8	8	8	8	8	8	8	8	28	100	100

Семестр 2Б

Поточне тестування та самостійна робота										
Модуль 3										
T 3.1	T 3.2	T 3.3	T 3.4	T 3.5	T 3.6	T 3.7	T 3.8	T 3.9	T 3.10	T 3.11
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Поточне тестування та самостійна робота									Сума за модуль 2	Підсумковий контроль (екзамен)	Підсумкова за 2Б семестр
Модуль 2											
T 3.12	T 3.13	T 3.14	T 3.15	T 3.16	T 3.17	T 3.18	T 3.19	Підсумковий тест (МКР 3)			
3	3	3	3	3	3	3	3	13	70	30	100

**Оцінка за бальною шкалою елементів навчальної діяльності з дисципліни
(семестр 1)**

Елементи навчальної діяльності	Усього за семестр балів
Відвідування та робота на занятті	72
Тестовий контроль	-
Модульна контрольна робота № 1	28
Усього – максимум за період	100
<i>Додаткові необов'язкові завдання та науково-дослідна діяльність здобувача вищої освіти</i>	<i>до 20</i>
Накопичувальний підсумок	100

**Оцінка за бальною шкалою елементів навчальної діяльності з дисципліни
(семестр 2)**

Елементи навчальної діяльності	Усього за семестр балів
Відвідування та робота на занятті	72
Тестовий контроль	-
Модульна контрольна робота № 2	28
Усього – максимум за період	100
<i>Додаткові необов'язкові завдання та науково-дослідна діяльність здобувача вищої освіти</i>	<i>до 20</i>
Накопичувальний підсумок	100

**Оцінка за бальною шкалою елементів навчальної діяльності з дисципліни
(семестр 2Б)**

Елементи навчальної діяльності	Усього за семестр балів
Відвідування та робота на занятті	57
Тестовий контроль	-
Модульна контрольна робота № 3	13
Усього – максимум за період	70
<i>Додаткові необов'язкові завдання та науково-дослідна діяльність здобувача вищої освіти</i>	<i>до 20</i>
Складання екзамену (максимум)	30
Накопичувальний підсумок	100

Шкали оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності за шкалою ВНЗ	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен, диф. залік	залік
90-100 <i>(та вище з урахуванням необов'язкових завдань)</i>	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
65-79	C		
55-64	D		
50-54	E	задовільно	не зараховано
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

13. Методичне забезпечення

13.1. Методичні вказівки і тематика для проведення підсумкового контролю (модульна контрольна робота № 1,2,3, диференційований залік, екзамен)

Критерії оцінювання, контрольні питання для проведення підсумкового контролю, завдання, білети, зразки оформлення звітнього матеріалу наведені:

Модульна контрольна робота № 1, критерії оцінювання для практичних занять в додатку 1.

Модульна контрольна робота № 2, критерії оцінювання для практичних занять в додатку 2.

Модульна контрольна робота № 3, критерії оцінювання для практичних занять в додатку 3.

Диференційований залік в додатку 4.

Екзамен в додатку 5.

13.2. Плани практичних занять

Плани практичних занять наведені в додатку 6.

13.3. Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти наведені в додатку 7.

13.4. Методичні вказівки і тематика контрольних робіт

Контрольні роботи, згідно програми навчальної дисципліни, не плануються.

13.5. Пакет комплексних контрольних робіт (ККР) для перевірки знань

Методичні матеріали для проведення Комплексної контрольної роботи з дисципліни «Професійна підготовка рятувальника» наведені в додатку 8.

14. Рекомендована література

14.1. Базова

1. Кодекс цивільного захисту України. Кодекс України, від 02.10.2012 № 5403-VI.
2. Коломен О.М., Безуглов О.Є., Іщук В.М. Первинна підготовка пожежного-рятувальника : Навч. посібник – Х., 2013.
3. Наказ МВС України від 15.06.2017 р. № 511 Про затвердження Порядку організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.
4. Наказ МНС України від 07.10.2014 року № 1032 Про затвердження Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах управління і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій.
5. Наказ МНС України від 13.03.2012 року № 575 Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.
6. Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.

7. Наказ МВС України від 30.12.2014 року № 1417 Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні.

8. Наказ МНС України від 02.04.04р. №151 Про затвердження Типових норм належності вогнегасників.

9. Наказ МНС України від 02.04.04р. №152 Про затвердження Правил експлуатації вогнегасників.

10. Наказ МНС України від 22.04.2003 р. № 119. Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій.

11. Державний класифікатор надзвичайних ситуацій. ДК - 019-2010.

12. Наказ ДСНС України від 01.04.2013 р. № 107 Методичні рекомендації з експлуатації та ремонту пожежних рукавів.

13. Пожежно-рятувальна підготовка/[Безуглов О.Є., Горпинич І.А., Олійник Д.В. та ін.]; під ред. О.Є. Безуглова. – Х. : КП «Міська друкарня», 2011 – 228 с.

14. Наказ МВС від 20.11.2015 № 1470 Про затвердження Нормативів виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України до виконання завдань за призначенням.

15. Наказ МВС 15 червня 2015 року № 696 Про затвердження Інструкції про порядок утримання, обліку та перевірки технічного стану джерел зовнішнього протипожежного водопостачання.

14.2. Допоміжна

1. ДСТУ 4366:2004 Одяг пожежника захисний.

2. ДСТУ 4446:2005 Взуття пожежника захисне.

3. ДСТУ 3931-99 Рукава пожежні всмоктувальні й напірно-всмоктувальні. Загальні технічні вимоги й методи випробувань.

4. ДСТУ 3810-98 Рукава пожежні напірні. Загальні технічні умови.

5. ДСТУ 3950-2000 Головки з'єднувальні для пожежного обладнання.

6. ДСТУ 2108-92 (ГОСТ 12963-93) Сітки всмоктувальні.

7. ДСТУ 2111-92 (ГОСТ 8037-93) Розгалуження рукавні.

8. ДСТУ 2800-94 (ГОСТ 14279-95) Водозбирач рукавний.

9. ДСТУ 2798-94 (ГОСТ 14286-95) Ключі для пожежної з'єднувальної арматури.

10. ДСТУ 2799-94 (ГОСТ 2071-95) Затискачі для пожежних рукавів.

11. ДСТУ 2109-92 (ГОСТ 7498-93) Гідроелеватор пожежний.

12. ДСТУ 2112-92 (ГОСТ 9923-93) Стволи пожежні ручні.

13. ДСТУ 2802-94 (ГОСТ 9029-95) Стволи пожежні лафетні комбіновані.

14. ДСТУ 2113-92 (ГОСТ 12962-93) Генератори піни середньої кратності.

15. ДСТУ 2107-92 (ГОСТ 11101-93) Стволи повітряно-пінні.

16. ДСТУ 2110-92 (ГОСТ 7183-93) Пінозмішувач.

17. ДСТУ 3906-99 (ГОСТ 8556-72) Драбини пожежні ручні.

18. Пожежна та аварійно-рятувальна техніка : (Історія, сьогодення, майбутнє) / О.М. Ларін, І.М. Грицина, С.В. Васильєв, Кривошей Б.І. ; Під заг. ред. О.М. Ларіна . – Х. : АГЗУ, 2005 г.

19. Програма стажування курсантів НУЦЗУ на посаді рятувальника в НПРЧ НУЦЗУ.

20. Рекомендації по методиці проведення занять по вогневій смузі психологічної підготовки.

21. Бушмин В.А. и др. Пожарно-строевая подготовка: Учеб. Пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. – М., 1985. – 224 с.

22. Н.Г. Шкарабура „Посібник по ПСП”, Черкаси-2001.

23. Моисеев Т.Г. и др. Практическое пособие по пожарно-строевой подготовке. – М., 1972. – 176 с.

24. Пожарно-прикладной спорт: Правила соревнований. – М., 1990г.
25. Шойгу С.К. Учебник спасателя. Издание второе переработанное и дополненное.
26. М.І.Адаменко и др. Аварійно-рятувальні та аварійно-відбудовні роботи. Практичний посібник. Харків, 2002.- 80 с.
27. Холматро техника спасения из автомобилей.
28. Спасательные системы Холматро.
29. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників МНС України.

15. Інформаційні ресурси

<http://univer.nuczu.edu.ua/rus/mbank/>
<http://nuczu.edu.ua/ukr/departments/chairs/oto/mvd/>
<http://www.dsns.gov.ua/ua/Nakazi/>
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws>
<http://xmz.com.ua/>

Розробник(и):

_____

(підпис)

М.О. Демент

(прізвище та ініціали)

**Методичні вказівки і тематика для проведення підсумкового контролю
модульна контрольна робота № 1
з дисципліни «Професійна підготовка рятувальника»**

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

рівня знань при проведенні практичного заняття

При оцінюванні рівня знань, виявлених під час проведення практичного заняття, за основу слід брати повноту і правильність виконання завдань та керуватись Положенням про організацію освітнього процесу в університеті, затвердженого наказом НУЦЗ України від 19.06 2015 року № 129.

Перевіряючи залишкові знання, слід звертати увагу на рівень теоретичних знань, показаних курсантами при відповіді на питання контрольної роботи. Також має велике значення вміння чітко відповідати на поставлені питання, викладати свою думку на папері чітко, логічно, без двоякого тлумачення з дотриманням вимог ДСТУ-3008-95.

Оцінка за відповідь виставляється за:

національною системою: „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”;

ECTS: відмінно – «A», добре – «B», добре – «C», задовільно – «D», задовільно – «E», незадовільно – «FX», незадовільно – «F».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оціночні бали навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для практики	для заліку
7,2-8	A	відмінно	зараховано
6,4-7,1	B	добре	
5,2-6,3	C		
4,4-5,1	D	задовільно	
4-4,3	E		
2,8-3,9	FX	не задовільно	не зараховано
0,08-2,7	F		

Порядок оцінювання:

Бали	Критерії оцінювання	
	Індивідуальне, фронтальне або письмове опитування	Тестовий контроль
7,2-8	Послідовна і повна відповідь на поставлені запитання.	90 – 100 % вірних відповідей
6,4-7,1	У відповіді зроблена не принципова помилка несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.	80-89 % вірних відповідей
5,2-6,3	У відповіді зроблені деякі не принципові помилки, несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.	65-79 % вірних відповідей
4,4-5,1	У відповіді зроблено деякі помилки, при не повних знаннях програмного матеріалу.	55-64 % вірних відповідей
4-4,3	Недостатня повнота викладення матеріалу, наявність неточностей при викладенні теоретичних питань. Порушення логічної послідовності викладення матеріалу.	50-54 % вірних відповідей
2,8-3,9	Відсутність знань по більшій частині	35-49 % вірних відповідей

	матеріалу, погане засвоєння положень курсу.	
0,08-2,7	Відсутність знань по матеріалу дисципліни, не засвоєння положень курсу.	1-34 % вірних відповідей
Практичне виконання вправи		
Бали	Критерії оцінювання	
7,2-8	Вправа виконана згідно з описом, без помилок, легко і впевнено, або з числово вираженим нормативом - «відмінно», без порушень вимог безпеки праці.	
6,4-7,1	Вправа виконана згідно з описом, впевнено, але були допущені незначні помилки при цьому числово виражений норматив - «відмінно», без порушень вимог безпеки праці. Вправа виконана згідно з описом, без помилок, або з числово вираженим нормативом - «добре», без порушень вимог безпеки праці.	
5,2-6,3	Вправа виконана згідно з описом, впевнено, але були допущені незначні помилки при цьому числово виражений норматив - «добре», без порушень вимог безпеки праці.	
4,4-5,1	Вправа виконана згідно з описом, але були допущені помилки, або з числово вираженим нормативом - «задовільно», без порушень вимог безпеки праці.	
4-4,3	Вправа виконана згідно з описом, але невпевнено і зі значними помилками, або з числово вираженим нормативом - «задовільно», без порушень вимог безпеки праці.	
2,8-3,9	Вправа не виконана або виконано не у відповідності згідно опису, або з числово вираженим нормативом - «не задовільно», допущено порушення вимог безпеки праці.	
0,08-2,7	Вправа не виконана, або з числово вираженим нормативом - «не задовільно», допущено порушення вимог безпеки праці.	

* під час оцінювання відповіді або вправи, викладач визначає отриману кількість балів студентом, у встановлених інтервалах. Під час визначення кількості балів, в межах певного інтервалу, необхідно враховувати наступні критерії: вірно сформульовані визначення, відповідно до діючих стандартів; використання технічної термінології без спотворень; наявність ілюстративної частини відповіді, з врахуванням умовних графічних позначень, кількість приведених технічних характеристик техніки та обладнання, правильність виконання практичної вправи або за результатом отриманого часу.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
рівня знань при проведенні модульної контрольної роботи № 1**

При оцінюванні рівня знань, виявлених під час модульної контрольної роботи, за основу слід брати повноту і правильність виконання завдань та керуватись Положенням про організацію освітнього процесу в університеті, затвердженого наказом НУЦЗ України від 19.06 2015 року № 129.

Перевіряючи залишкові знання, слід звертати увагу на рівень теоретичних знань, показаних курсантами при відповіді на питання контрольної роботи. Також має велике значення вміння чітко відповідати на поставлені питання, викладати свою думку на папері чітко, логічно, без двоякого тлумачення з дотриманням вимог ДСТУ-3008-95.

Оцінка за відповідь виставляється за:

національною системою: „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”;

ECTS: відмінно – «A», добре – «B», добре – «C», задовільно – «D», задовільно – «E», незадовільно – «FX», незадовільно – «F».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оціночні бали навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для практики	для заліку
25,1-28	A	відмінно	зараховано
22,1-25	B	добре	
18,1-22	C		
15,1-18	D	задовільно	
13,8-15	E		
9,6-13,7	FX	не задовільно	не зараховано
0,01-9,5	F		

Порядок оцінювання:

Бали	Критерії оцінювання	
	Індивідуальне, фронтальне або письмове опитування	Тестовий контроль
25,1-28	Послідовна і повна відповідь на поставлені запитання.	90 – 100 % вірних відповідей
22,1-25	У відповіді зроблена не принципова помилка несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.	80-89 % вірних відповідей
18,1-22	У відповіді зроблені деякі не принципові помилки, несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.	65-79 % вірних відповідей
15,1-18	У відповіді зроблено деякі помилки, при не повних знаннях програмного матеріалу.	55-64 % вірних відповідей

13,8-15	Недостатня повнота викладення матеріалу, наявність неточностей при викладенні теоретичних питань. Порухення логічної послідовності викладення матеріалу.	50-54 % вірних відповідей
9,6-13,7	Відсутність знань по більшій частині матеріалу, погане засвоєння положень курсу.	35-49 % вірних відповідей
0,01-9,5	Відсутність знань по матеріалу дисципліни, не засвоєння положень курсу.	1-34 % вірних відповідей
Практичне виконання вправи		
25,1-28	Вправа виконана згідно з описом, без помилок, легко і впевнено, або з чисельно вираженим нормативом - «відмінно», без порушень вимог безпеки праці.	
22,1-25	Вправа виконана згідно з описом, впевнено, але були допущені незначні помилки при цьому чисельно виражений норматив - «відмінно», без порушень вимог безпеки праці. Вправа виконана згідно з описом, без помилок, або з чисельно вираженим нормативом - «добре», без порушень вимог безпеки праці.	
18,1-22	Вправа виконана згідно з описом, впевнено, але були допущені незначні помилки при цьому чисельно виражений норматив - «добре», без порушень вимог безпеки праці.	
15,1-18	Вправа виконана згідно з описом, але були допущені помилки, або з чисельно вираженим нормативом - «задовільно», без порушень вимог безпеки праці.	
13,8-15	Вправа виконана згідно з описом, але невпевнено і зі значними помилками, або з чисельно вираженим нормативом - «задовільно», без порушень вимог безпеки праці.	
9,6-13,7	Вправа не виконана або виконано не у відповідності згідно опису, або з чисельно вираженим нормативом - «не задовільно», допущено порушення вимог безпеки праці.	
0,01-9,5	Вправа не виконана, або з чисельно вираженим нормативом - «не задовільно», допущено порушення вимог безпеки праці.	

* під час оцінювання відповіді або вправи, викладач визначає отриману кількість балів студентом, у встановлених інтервалах. Під час визначення кількості балів, в межах певного інтервалу, необхідно враховувати наступні критерії: вірно сформульовані визначення, відповідно до діючих стандартів; використання технічної термінології без спотворень; наявність ілюстративної частини відповіді, з врахуванням умовних графічних позначень, кількість приведених технічних характеристик техніки та обладнання, правильність виконання практичної вправи або за результатом отриманого часу.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
рівня знань за модуль № 1**

Оцінка за модуль складається з суми балів, отриманих протягом проведення занять, за відповідний модуль, та написання модульної контрольної роботи.

Якщо здобувач вищої освіти не має поточних незадовільних оцінок, відпрацював обов'язкові теми та виконав модульну контрольну роботу, при цьому, загальна кількість балів, набраних курантами (слухачами) протягом навчання за всі види контролів складає 50 балів, то це дозволяє зарахувати модуль на підставі отриманої рейтингової оцінки.

Оцінка за відповідь виставляється за:

національною системою: „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”;

ECTS: відмінно – «A», добре – «B», добре – «C», задовільно – «D», задовільно – «E», незадовільно – «FX», незадовільно – «F».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оціночні бали навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
65-79	C		
55-64	D		
50-54	E	задовільно	не зараховано
35-49	FX	не задовільно	
1-34	F		

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АВАРІЙНО-
РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № ____
з дисципліни «Професійна підготовка рятувальника»

Виконана здобувачем вищої освіти

_____

_____

Начальна група _____

« ____ » _____ 201__ р.

Кількість балів _____

Оцінка за національною
шкалою _____

Оцінка ECTS _____

Перевірів
підполковник служби ЦЗ Демент М.О.

_____ (підпис)

« ____ » _____ 201__ р.

Харків, 201__

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

для підготовки до виконання модульної контрольної роботи № 1 з дисципліни «Професійна підготовка рятувальника»

1. Що відноситься до засобів індивідуального захисту рятувальника.
2. Вимоги до захисного одягу та спорядження рятувальника.
3. Типи захисного одягу рятувальника.
4. Експлуатація захисного одягу та спорядження.
5. Види та типи пожежних рукавів.
6. Нав'язка з'єднувальних рукавних головок. Маркування пожежних рукавів.
7. Експлуатація пожежних рукавів під час гасіння пожежі, ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків.
8. Експлуатація напірних пожежних рукавів під час гасіння пожежі, ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків.
9. Експлуатація напірних рукавів в умовах низьких температур.
10. Види рукавного обладнання.
11. (Пожежні) з'єднувальні головки, види, призначення, технічні характеристики.
12. Пожежна всмоктувальна сітка, види, призначення, будова, технічні характеристики.
13. Рукавне розгалуження, види, призначення, будова, технічні характеристики.
14. Рукавний водозбирач, призначення, будова, технічні характеристики.
15. Ключ з'єднувальних головок, рукавний утримувач, бандаж для напірного рукава , види, призначення, технічні характеристики.
16. Пожежний гідроелеватор, пожежна колонка, призначення, будова, технічні характеристики.
17. Ручні пожежні стволи, види, призначення, технічні характеристики.
18. Переносні лафетні стволи та монітори, види, призначення, технічні характеристики.
19. Властивості повітряно-механічної піни.
20. Обладнання для отримання розчинів піноутворювачів, види, призначення, технічні характеристики.
21. Обладнання для отримання повітряно-механічної піни, види, призначення, технічні характеристики.
22. Пожежна драбина-палиця, призначення, технічні характеристики.
23. Штурмова пожежна драбина, призначення, технічні характеристики.
24. Висувна пожежна драбина, призначення, технічні характеристики.
25. Експлуатація ручних пожежних драбин.
26. Класифікація аварійно-рятувального інструменту.
27. Механізований аварійно-рятувальний інструмент.
28. Гідравлічний аварійно-рятувальний інструмент 1-ої групи.
29. Гідравлічний аварійно-рятувальний інструмент 2-ої групи.
30. Гідравлічний аварійно-рятувальний інструмент 3-ої групи.
31. Пневматичний аварійно-рятувальний інструмент.
32. Електричний аварійно-рятувальний інструмент.
33. Немеханізований аварійно-рятувальний інструмент.
34. Діелектричний захисний комплект.
35. Основні поняття про процес «горіння».
36. Принципи припинення горіння.
37. Етапи пожежі.
38. Класи пожеж.

39. Вогнегасні речовини.
40. Що відноситься до первинних засобів пожежогасіння.
41. Порядок прийому вогнегасників.
42. Проведення періодичного огляду вогнегасників.
43. Тактика застосування вогнегасників.
44. Вуглекислотні вогнегасники види, призначення, технічні характеристики.
45. Порошкові вогнегасники, види, призначення, технічні характеристики.
46. Водяні, водопінні та аерозольні вогнегасники, види, призначення, технічні характеристики.
47. Призначення, основні технічні характеристики вогнегасника ОП-2(з).
48. Призначення, основні технічні характеристики вогнегасника ОП-6(з).
49. Призначення, основні технічні характеристики вогнегасника ОП-10(з).
50. Призначення, основні технічні характеристики вогнегасника ОП-50(з).
51. Призначення, основні технічні характеристики вогнегасника ОВП-10.01.
52. Призначення, основні технічні характеристики вогнегасника ОУ-2.
53. Призначення, основні технічні характеристики вогнегасника ВВК-3.
54. Призначення, основні технічні характеристики вогнегасника ВВК-5.
55. Призначення, основні технічні характеристики вогнегасника ОУ-80.
56. Види та типи протипожежної та аварійно-рятувальної техніки.
57. Маркування протипожежної та аварійно-рятувальної техніки.
58. Комплектація протипожежної та аварійно-рятувальної техніки.

Варіанти
для виконання модульної контрольної роботи № 1
здобувачі вищої освіти з дисципліни
«Професійна підготовка рятувальника»

Варіант № 1

1. Що відноситься до засобів індивідуального захисту рятувальника.
2. Експлуатація напірних пожежних рукавів під час гасіння пожежі, ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків.
3. Ручні пожежні стволи, види, призначення, технічні характеристики.
4. Вогнегасні речовини.
5. Призначення, основні технічні характеристики вогнегасника ОП-6(з).

Варіант № 2

1. Типи захисного одягу рятувальника.
2. Експлуатація напірних рукавів в умовах низьких температур.
3. Переносні лафетні стволи та монітори, види, призначення, технічні характеристики.
4. Що відноситься до первинних засобів пожежогасіння.
5. Призначення, основні технічні характеристики вогнегасника ОУ-2.

Варіант № 3

1. Експлуатація захисного одягу та спорядження.
2. (Пожежні) з'єднувальні головки, види, призначення, технічні характеристики.
3. Властивості повітряно-механічної піни.
4. Проведення періодичного огляду вогнегасників.
5. Призначення, основні технічні характеристики вогнегасника ВВК-3.

Варіант № 4

1. Види та типи пожежних рукавів.
2. Пожежна всмоктувальна сітка, види, призначення, будова, технічні характеристики.
3. Обладнання для отримання повітряно-механічної піни, види, призначення, технічні характеристики.
4. Пожежна драбина-палиця, призначення, технічні характеристики.
5. Призначення, основні технічні характеристики вогнегасника ОП-2(з).

Варіант № 5

1. Експлуатація пожежних рукавів під час гасіння пожежі, ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків.
2. Рукавне розгалуження, види, призначення, будова, технічні характеристики.
3. Штурмова пожежна драбина, призначення, технічні характеристики.
4. Тактика застосування вогнегасників.
5. Призначення, основні технічні характеристики вогнегасника ВВК-5.

**Методичні вказівки і тематика для проведення підсумкового контролю
модульна контрольна робота № 2
з дисципліни «Професійна підготовка рятувальника»**

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
рівня знань при проведенні модульної контрольної роботи № 2**

При оцінюванні рівня знань, виявлених під час модульної контрольної роботи, за основу слід брати повноту і правильність виконання завдань та керуватись Положенням про організацію освітнього процесу в університеті, затвердженого наказом НУЦЗ України від 19.06 2015 року № 129.

Перевіряючи залишкові знання, слід звертати увагу на рівень теоретичних знань, показаних курсантами при відповіді на питання контрольної роботи. Також має велике значення вміння чітко відповідати на поставлені питання, викладати свою думку на папері чітко, логічно, без двоякого тлумачення з дотриманням вимог ДСТУ-3008-95.

Оцінка за відповідь виставляється за:

національною системою: „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”;

ECTS: відмінно – «A», добре – «B», добре – «C», задовільно – «D», задовільно – «E», незадовільно – «FX», незадовільно – «F».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оціночні бали навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для практики	для заліку
25,1-28	A	відмінно	зараховано
22,1-25	B	добре	
18,1-22	C		
15,1-18	D	задовільно	
13,8-15	E		
9,6-13,7	FX	не задовільно	не зараховано
0,01-9,5	F		

Порядок оцінювання:

Бали	Критерії оцінювання	
	Індивідуальне, фронтальне або письмове опитування	Тестовий контроль
25,1-28	Послідовна і повна відповідь на поставлені запитання.	90 – 100 % вірних відповідей
22,1-25	У відповіді зроблена не принципова помилка несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.	80-89 % вірних відповідей
18,1-22	У відповіді зроблені деякі не принципові помилки, несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.	65-79 % вірних відповідей
15,1-18	У відповіді зроблено деякі помилки, при не повних знаннях програмного матеріалу.	55-64 % вірних відповідей

13,8-15	Недостатня повнота викладення матеріалу, наявність неточностей при викладенні теоретичних питань. Порухення логічної послідовності викладення матеріалу.	50-54 % вірних відповідей
9,6-13,7	Відсутність знань по більшій частині матеріалу, погане засвоєння положень курсу.	35-49 % вірних відповідей
0,01-9,5	Відсутність знань по матеріалу дисципліни, не засвоєння положень курсу.	1-34 % вірних відповідей
Практичне виконання вправи		
25,1-28	Вправа виконана згідно з описом, без помилок, легко і впевнено, або з чисельно вираженим нормативом - «відмінно», без порушень вимог безпеки праці.	
22,1-25	Вправа виконана згідно з описом, впевнено, але були допущені незначні помилки при цьому чисельно виражений норматив - «відмінно», без порушень вимог безпеки праці. Вправа виконана згідно з описом, без помилок, або з чисельно вираженим нормативом - «добре», без порушень вимог безпеки праці.	
18,1-22	Вправа виконана згідно з описом, впевнено, але були допущені незначні помилки при цьому чисельно виражений норматив - «добре», без порушень вимог безпеки праці.	
15,1-18	Вправа виконана згідно з описом, але були допущені помилки, або з чисельно вираженим нормативом - «задовільно», без порушень вимог безпеки праці.	
13,8-15	Вправа виконана згідно з описом, але невпевнено і зі значними помилками, або з чисельно вираженим нормативом - «задовільно», без порушень вимог безпеки праці.	
9,6-13,7	Вправа не виконана або виконано не у відповідності згідно опису, або з чисельно вираженим нормативом - «не задовільно», допущено порушення вимог безпеки праці.	
0,01-9,5	Вправа не виконана, або з чисельно вираженим нормативом - «не задовільно», допущено порушення вимог безпеки праці.	

* під час оцінювання відповіді або вправи, викладач визначає отриману кількість балів студентом, у встановлених інтервалах. Під час визначення кількості балів, в межах певного інтервалу, необхідно враховувати наступні критерії: вірно сформульовані визначення, відповідно до діючих стандартів; використання технічної термінології без спотворень; наявність ілюстративної частини відповіді, з врахуванням умовних графічних позначень, кількість приведених технічних характеристик техніки та обладнання, правильність виконання практичної вправи або за результатом отриманого часу.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
рівня знань за модуль № 2**

Оцінка за модуль складається з суми балів, отриманих протягом проведення занять, за відповідний модуль, та написання модульної контрольної роботи.

Якщо здобувач вищої освіти не має поточних незадовільних оцінок, відпрацював обов'язкові теми та виконав модульну контрольну роботу, при цьому, загальна кількість балів, набраних курантами (слухачами) протягом навчання за всі види контролів складає 50 балів, то це дозволяє зарахувати модуль на підставі отриманої рейтингової оцінки.

Оцінка за відповідь виставляється за:

національною системою: „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”;

ECTS: відмінно – «A», добре – «B», добре – «C», задовільно – «D», задовільно – «E», незадовільно – «FX», незадовільно – «F».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оціночні бали навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
65-79	C		
55-64	D		
50-54	E	задовільно	не зараховано
35-49	FX	не задовільно	
1-34	F		

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

для підготовки до виконання модульної контрольної роботи № 2 з дисципліни «Професійна підготовка рятувальника»

1. Завдання караульної служби.
2. Оснащення підрозділу засобами захисту рятувальника, пожежною та аварійно-рятувальною технікою, дії при виході з ладу.
3. Склад караулу. Склад чергової зміни АРЗ СП.
4. Організація служби караулів.
5. Внутрішній наряд.
6. Випадки в яких подається сигнал «Тривога».
7. Дії за сигналом «Тривога».
8. Порядок слідування до місця виклику.
9. Вимоги безпеки праці під час збору за сигналом «Тривога» та слідування до місця виклику.
10. Вимоги безпеки праці до пожежного депо.
11. Вимоги безпеки праці до гаражу.
12. Вимоги безпеки праці до караульного приміщення.
13. Вимоги безпеки праці до поста технічного обслуговування пожежних автомобілів.
14. Вимоги безпеки праці до пункту зв'язку підрозділу.
15. Вимоги безпеки праці до акумуляторної.
16. Вимоги безпеки праці до навчальної башти.
17. Вимоги безпеки праці до навчального класу.
18. Вимоги безпеки праці до 100-метрової смуги з перешкодами.
19. Порядок проходження зміни караулу. Особливості проведення зміни чергових змін в АРЗ СП.
20. Порядок утримання джерел зовнішнього протипожежного водопостачання – пожежний гідрант.
21. Порядок утримання джерел зовнішнього протипожежного водопостачання – пожежне водоймище.
22. Перевірка технічного стану джерел зовнішнього протипожежного водопостачання.
23. Етапи оперативного розгортання – які існують, в якому випадку проводяться.
24. Підготовка до оперативного розгортання з встановленням та без автоцистерни на вододжерело.
25. Попереднє оперативне розгортання.
26. Повне оперативне розгортання.
27. Вимоги безпеки праці під час оперативного розгортання сил та засобів.
28. Склад та оснащення розвідки.
29. Що встановлює розвідка.
30. Вимоги безпеки праці при проведенні розвідки.
31. Способи та шляхи проведення рятування.
32. Вимоги безпеки праці під час рятування людей та саморятування.
33. Класифікація надзвичайних ситуацій.
34. Надзвичайні ситуації техногенного характеру.
35. Надзвичайні ситуації природного характеру.

Варіанти
для виконання модульної контрольної роботи № 2
здобувачі вищої освіти з дисципліни
«Професійна підготовка рятувальника»

Варіант № 1

1. Випадки в яких подається сигнал «Тривога».
2. Вимоги безпеки праці під час збору за сигналом «Тривога» та слідування до місця виклику.
3. Вимоги безпеки праці до пункту зв'язку підрозділу.
4. Склад та оснащення розвідки.
5. Надзвичайні ситуації техногенного характеру.

Варіант № 2

1. Внутрішній наряд.
2. Вимоги безпеки праці до пожежного депо.
3. Порядок утримання джерел зовнішнього протипожежного водопостачання – пожежний гідрант.
4. Вимоги безпеки праці під час оперативного розгортання сил та засобів.
5. Надзвичайні ситуації природного характеру.

Варіант № 3

1. Організація служби караулів.
2. Вимоги безпеки праці до гаражу.
3. Порядок утримання джерел зовнішнього протипожежного водопостачання – пожежне водоймище.
4. Що встановлює розвідка.
5. Вимоги безпеки праці при проведенні розвідки.

Варіант № 4

1. Дії за сигналом «Тривога».
2. Порядок слідування до місця виклику.
3. Вимоги безпеки праці до караульного приміщення.
4. Етапи оперативного розгортання – які існують, в якому випадку проводяться.
5. Підготовка до оперативного розгортання з встановленням та без автоцистерни на вододжерело.

Варіант № 5

1. Порядок слідування до місця виклику.
2. Вимоги безпеки праці до поста технічного обслуговування пожежних автомобілів.
3. Попереднє оперативне розгортання.
4. Способи та шляхи проведення рятування.
5. Вимоги безпеки праці під час рятування людей та саморятування.

**Методичні вказівки і тематика для проведення підсумкового контролю
модульна контрольна робота № 3
з дисципліни «Професійна підготовка рятувальника»**

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
рівня знань при проведенні модульної контрольної роботи № 3**

При оцінюванні рівня знань, виявлених під час модульної контрольної роботи, за основу слід брати повноту і правильність виконання вправ та керуватись Положенням про організацію освітнього процесу в університеті, затвердженого наказом НУЦЗ України від 19.06 2015 року № 129.

Перевіряючи залишкові знання та вміння, слід звертати увагу на рівень виконання практичної вправи.

Оцінка за відповідь виставляється за:

національною системою: „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”;

ECTS: відмінно – «А», добре – «В», добре – «С», задовільно – «D», задовільно – «E», незадовільно – «FX», незадовільно – «F».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оціночні бали навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для практики	для заліку
11,7-13	A	відмінно	зараховано
10,4-11,6	B	добре	
8,5-10,3	C		
7,1-8,4	D		
6,5-7,0	E	задовільно	не зараховано
4,5-6,4	FX	не задовільно	
0-4,4	F		

Порядок оцінювання:

Бали	Критерії оцінювання
	Практичне виконання вправи
11,7-13	Вправа виконана згідно з описом, без помилок, легко і впевнено, або з чисельно вираженим нормативом - «відмінно», без порушень вимог безпеки праці.
10,4-11,6	Вправа виконана згідно з описом, впевнено, але були допущені незначні помилки при цьому чисельно виражений норматив - «відмінно», без порушень вимог безпеки праці. Вправа виконана згідно з описом, без помилок, або з чисельно вираженим нормативом - «добре», без порушень вимог безпеки праці.
8,5-10,3	Вправа виконана згідно з описом, впевнено, але були допущені незначні помилки при цьому чисельно виражений норматив - «добре», без порушень вимог безпеки праці.
7,1-8,4	Вправа виконана згідно з описом, але були допущені помилки, або з чисельно вираженим нормативом - «задовільно», без порушень вимог безпеки праці.
6,5-7,0	Вправа виконана згідно з описом, але невпевнено і зі значними помилками, або з чисельно вираженим нормативом - «задовільно», без

	порушень вимог безпеки праці.
4,5-6,4	Вправа не виконана або виконано не у відповідності згідно опису, або з чисельно вираженим нормативом - «не задовільно», допущено порушення вимог безпеки праці.
0-4,4	Вправа не виконана, або з чисельно вираженим нормативом - «не задовільно», допущено порушення вимог безпеки праці.

* під час оцінювання відповіді або вправи, викладач визначає отриману кількість балів студентом, у встановлених інтервалах. Під час визначення кількості балів, в межах певного інтервалу, необхідно враховувати наступні критерії: вірно сформульовані визначення, відповідно до діючих стандартів; використання технічної термінології без спотворень; наявність ілюстративної частини відповіді, з врахуванням умовних графічних позначень, кількість приведених технічних характеристик техніки та обладнання, правильність виконання практичної вправи або за результатом отриманого часу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ рівня знань за модуль № 3

Оцінка за модуль складається з суми балів, отриманих протягом проведення занять, за відповідний модуль, та виконання модульної контрольної роботи.

Якщо здобувач вищої освіти не має поточних незадовільних оцінок, відпрацював обов'язкові теми та написав модульну контрольну роботу, при цьому, загальна кількість балів, набраних курантами (слухачами) протягом навчання за всі види контролів складає 35,6 балів, то це дозволяє зарахувати модуль на підставі отриманої рейтингової оцінки.

Оцінка за відповідь виставляється за:

національною системою: „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”;

ECTS: відмінно – «А», добре – «В», добре – «С», задовільно – «D», задовільно – «E», незадовільно – «FX», незадовільно – «F».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оціночні бали навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для практики	для заліку
63,0-70	A	відмінно	зараховано
55,6-62,9	B	добре	
45,6-55,5	C		
38,6-45,5	D	задовільно	
35,6-38,5	E	не задовільно	не зараховано
24,6-35,5	FX		
0-24,5	F		

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ
для підготовки до виконання модульної контрольної роботи № 3
з дисципліни «Професійна підготовка рятувальника»

1. Робота з пожежними рукавами, стволами та пожежною арматурою.
2. Робота з рятувальною мотузкою.
3. Саморятування за допомогою рятувальної мотузки.
4. Рятування постраждалого за допомогою рятувальної мотузки.
5. Робота з ручними пожежними драбинами.
6. Оперативне розгортання.

Варіанти
для виконання модульної контрольної роботи № 3
здобувачі вищої освіти з дисципліни
«Професійна підготовка рятувальника»

Варіант № 1

Автоцистерна встановлюється пожежний гідрант (водоймище)! Ствол «Б» по висувній пожежній драбині, у вікно 3-го поверху. Проведення рятування постраждалого з 3-го поверху за допомогою мотузки.

Варіант № 2

Підготовка до оперативного розгортання без встановлення автоцистерни на вододжерело. Проведення розвідки: на 4-му поверсі виявлен осередок пожежі та постраждалих. Подання ствола «Б», комбінованим способом, у вікно 4-го поверху. Проведення рятування постраждалого за допомогою мотузки.

Варіант № 3

Попереднє оперативне розгортання, без встановлення на вододжерело, в напрямку 4-х поверхової навчальної башти, магістральна лінія 4-и рукава. По закінченні — повне оперативне розгортання, з поданням ствола «Б» по висувній пожежній драбині, у вікно 3-го поверху. Проведення рятування постраждалого з 3-го поверху за допомогою мотузки.

Варіант № 4

Підготовка до оперативного розгортання без встановлення на вододжерело. Попереднє оперативне розгортання, з встановленням на вододжерело, в напрямку 4-х поверхової навчальної башти, магістральна лінія 4-и рукава. По закінченні — повне оперативне розгортання, з поданням ствола «Б» по висувній пожежній драбині, у вікно 3-го поверху. Проведення рятування постраждалого з 3-го поверху за допомогою мотузки.

Дисципліна «Професійна підготовка рятувальника»

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
рівня знань для диференційованого заліку**

Оцінка за диференційований залік складається з суми балів, отриманих протягом проведення занять, за відповідний модуль, та виконання модульної контрольної роботи.

Якщо здобувач вищої освіти не має поточних незадовільних оцінок, відпрацював обов'язкові теми та виконав модульну контрольну роботу, при цьому, загальна кількість балів, набраних курантами (слухачами) протягом навчання за всі види контролів складає 50 балів, то це дозволяє зарахувати модуль на підставі отриманої рейтингової оцінки.

Оцінка за відповідь виставляється за:

національною системою: „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”;

ECTS: відмінно – «A», добре – «B», добре – «C», задовільно – «D», задовільно – «E», незадовільно – «FX», незадовільно – «F».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оціночні бали навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
65-79	C		
55-64	D		
50-54	E	задовільно	не зараховано
35-49	FX	не задовільно	
1-34	F		

**Методичні вказівки і тематика для проведення підсумкового контролю
екзамен
з дисципліни «Професійна підготовка рятувальника»**

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ рівня знань за екзамен

Екзамен складається шляхом відповіді на теоретичні питання та виконання практичного завдання. Практичне завдання виконується групою осіб або індивідуально, для групового виконання вправи, викладачем формується група з 3-5-х осіб (відповідно до практичного завдання (вправи), зазначеного в екзаменаційному білеті). Перед початком виконання вправи, кожна особа доповідає вимоги безпеки праці при веденні даного виду оперативної роботи. Під час виконання вправи, оцінюються дії кожної особи індивідуально, з урахуванням злагодженої роботи групи та виконання поставленого завдання.

Оцінка за відповідь виставляється за:

національною системою: „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”;

ECTS: відмінно – «A», добре – «B», добре – «C», задовільно – «D», задовільно – «E», незадовільно – «FX», незадовільно – «F».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оціночні бали навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для практики	для заліку
27,1 – 30	A	відмінно	зараховано
24,7-27	B	добре	
19,3-23,7	C		
16,3-19,2	D	задовільно	
14,8-16,2	E		
10,2-14,7	FX	не задовільно	не зараховано
0,3-10,2	F		

Порядок оцінювання:

Бали	Критерії оцінювання	
	Індивідуальне, фронтальне або письмове опитування	Тестовий контроль
27,1 – 30	Послідовна і повна відповідь на поставлені запитання.	90 – 100 % вірних відповідей
24,7-27	У відповіді зроблена не принципова помилка несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.	80-89 % вірних відповідей
19,3-23,7	У відповіді зроблені деякі не принципові помилки, несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.	65-79 % вірних відповідей
16,3-19,2	У відповіді зроблено деякі помилки, при не повних знаннях програмного матеріалу.	55-64 % вірних відповідей
14,8-16,2	Недостатня повнота викладення матеріалу, наявність неточностей	50-54 % вірних відповідей

	при викладенні теоретичних питань. Порушення логічної послідовності викладення матеріалу.	
10,2-14,7	Відсутність знань по більшій частині матеріалу, погане засвоєння положень курсу.	35-49 % вірних відповідей
0,3-10,2	Відсутність знань по матеріалу дисципліни, не засвоєння положень курсу.	1-34 % вірних відповідей
Практичне виконання вправи		
11,7-13	Вправа виконана згідно з описом, без помилок, легко і впевнено, або з числово вираженим нормативом - «відмінно», без порушень вимог безпеки праці.	
10,4-11,6	Вправа виконана згідно з описом, впевнено, але були допущені незначні помилки при цьому числово виражений норматив - «відмінно», без порушень вимог безпеки праці. Вправа виконана згідно з описом, без помилок, або з числово вираженим нормативом - «добре», без порушень вимог безпеки праці.	
8,5-10,3	Вправа виконана згідно з описом, впевнено, але були допущені незначні помилки при цьому числово виражений норматив - «добре», без порушень вимог безпеки праці.	
7,1-8,4	Вправа виконана згідно з описом, але були допущені помилки, або з числово вираженим нормативом - «задовільно», без порушень вимог безпеки праці.	
6,5-7,0	Вправа виконана згідно з описом, але невпевнено і зі значними помилками, або з числово вираженим нормативом - «задовільно», без порушень вимог безпеки праці.	
4,5-6,4	Вправа не виконана або виконано не у відповідності згідно опису, або з числово вираженим нормативом - «не задовільно», допущено порушення вимог безпеки праці.	
0-4,4	Вправа не виконана, або з числово вираженим нормативом - «не задовільно», допущено порушення вимог безпеки праці.	

* під час оцінювання відповіді або вправи, викладач визначає отриману кількість балів студентом, у встановлених інтервалах. Під час визначення кількості балів, в межах певного інтервалу, необхідно враховувати наступні критерії: вірно сформульовані визначення, відповідно до діючих стандартів; використання технічної термінології без спотворень; наявність ілюстративної частини відповіді, з врахуванням умовних графічних позначень, кількість приведених технічних характеристик техніки та обладнання, правильність виконання практичної вправи або за результатом отриманого часу.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ВПРАВ
для підготовки до екзамену
з дисципліни «Професійна підготовка рятувальника»

Перелік питань:

1. Що відноситься до засобів індивідуального захисту рятувальника.
2. Експлуатація захисного одягу та спорядження.
3. Експлуатація всмоктувальних пожежних рукавів під час гасіння пожежі, ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків.
4. Експлуатація напірних пожежних рукавів під час гасіння пожежі, ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків.
5. Експлуатація напірних рукавів в умовах низьких температур.
6. Експлуатація ручних пожежних драбин.
7. Діелектричний захисний комплект.
8. Комплектація протипожежної та аварійно-рятувальної техніки.
9. Дії за сигналом «Тривога».
10. Вимоги безпеки праці під час дій за сигналом «Тривога».
11. Підготовка до оперативного розгортання з встановленням та без автоцистерни на вододжерело.
12. Попереднє оперативне розгортання.
13. Повне оперативне розгортання.
14. Вимоги безпеки праці під час оперативного розгортання сил та засобів.
15. Склад та оснащення розвідки.
16. Що встановлює розвідка.
17. Вимоги безпеки праці при проведенні розвідки.
18. Способи та шляхи проведення рятування.
19. Вимоги безпеки праці під час рятування людей та саморятування.

Перелік вправ:

1. Робота з пожежними рукавами, стволами та пожежною арматурою.
2. Робота з рятувальною мотузкою.
3. Саморятування за допомогою рятувальної мотузки.
4. Рятування постраждалого за допомогою рятувальної мотузки.
5. Робота з ручними пожежними драбинами.
6. Оперативне розгортання.

Варіанти
для складання екзамену
здобувачі вищої освіти з дисципліни
«Професійна підготовка рятувальника»

Варіант № 1 (Білет № 1-5, 18-22)

Що відноситься до засобів індивідуального захисту рятувальника.
Експлуатація напірних рукавів в умовах низьких температур.
Рятування постраждалого за допомогою рятувальної мотузки.

(Білет № 1-5, 18-22. Вправа на 5 осіб)

Варіант № 2 (Білет № 10-13, 27-30)

Експлуатація захисного одягу та спорядження.
Експлуатація ручних пожежних драбин.
Змотування рятувальної мотузки в “клубок”.

(Білет № 10-13, 27-30. Індивідуальна вправа)

Варіант № 3 (Білет № 15-17, 31-35)

Експлуатація пожежних рукавів під час гасіння пожежі, ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків.

Вимоги безпеки праці під час дій за сигналом «Тривога».

Закріплення рятувальної мотузки за конструкцію 1,2,3,4-м способом.

(Білет № 15-17, 31-34. Індивідуальна вправа)

Варіант № 4 (Білет № 6-9, 23-26)

Експлуатація напірних пожежних рукавів під час гасіння пожежі, ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків.

Вимоги безпеки праці під час оперативного розгортання сил та засобів.

В'язання подвійної рятувальної петлі з одяганням її на потерпілого.

(Білет № 6-9, 23-26. Вправа на 2 особи)

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
рівня знань за 2Б семестр**

Підсумкова оцінка складається з суми балів, отриманих протягом семестру, на підставі рейтингової оцінки та складеного екзамену. Підсумкова оцінка (загальний бал), перерахована за національною шкалою і шкалою ECTS.

Оцінка за відповідь виставляється за:

національною системою: „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”;

ECTS: відмінно – «A», добре – «B», добре – «C», задовільно – «D», задовільно – «E», незадовільно – «FX», незадовільно – «F».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оціночні бали навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
65-79	C		
55-64	D		
50-54	E	задовільно	не зараховано
35-49	FX	не задовільно	
1-34	F		

Плани практичних занять

Модуль № 1. Пожежна, аварійно-рятувальна техніка та оснащення, засоби захисту рятувальників підрозділів ОРС ЦЗ

Тема 1.1: Засоби індивідуального захисту рятувальника.

Засоби індивідуального захисту пожежника-рятувальника.

Захисний одяг та спорядження пожежника-рятувальника.

Експлуатація захисного одягу та спорядження.

Порядок складання захисного одягу та спорядження рятувальника.

Порядок одягання захисного одягу та спорядження рятувальника.

Тема 1.2: Пожежні рукава та рукавне обладнання.

Види та типи пожежних рукавів.

Експлуатація пожежних рукавів.

Вимоги безпеки праці при прокладанні, прибиранні, обслуговуванні та ремонті пожежних рукавів.

Види рукавного обладнання.

(Пожежні) з'єднувальні головки.

Пожежна всмоктувальна сітка.

Рукавне розгалуження.

Рукавний водозбирач.

Ключ з'єднувальних головок.

Рукавний утримувач.

Бандаж для напірного рукава.

Пожежний гідроелеватор та пожежна колонка.

Тема 1.3: Пожежні стволи. Обладнання для утворення повітряно-механічної піни.

Ручні пожежні стволи.

Переносні лафетні стволи.

Обладнання для утворення розчинів піноутворювачів.

Обладнання для отримання повітряно-механічної піни.

Тема 1.4: Переносні пожежні драбини.

Пожежна драбина-палиця.

Штурмова пожежна драбина.

Висувна пожежна драбина.

Експлуатація ручних пожежних драбин.

Тема 1.5: Механізований та немеханізований аварійно-рятувальний інструмент.

Призначення, класифікація та тактико-технічні характеристики.

Механізований аварійно-рятувальний інструмент.

Гідравлічний аварійно-рятувальний інструмент.

Пневматичний аварійно-рятувальний інструмент.

Немеханізований аварійно-рятувальний інструмент.

Діелектричний захисний комплект.

Тема 1.6: Загальні відомості про горіння та горючі речовини.

Основні поняття про процес «горіння».

Принципи припинення горіння.

Етапи пожежі.

Класи пожеж.

Вогнегасні речовини.

Тема 1.7: Первинні засоби пожежогасіння.

Первинні засоби пожежогасіння.

Порядок прийому та облік вогнегасників.

Проведення періодичного огляду, випробування та перезаправка.

Тактика застосування вогнегасників.

Тема 1.8: Ручні та пересувні вогнегасники.

Порошкові вогнегасники.

Вуглекислотні вогнегасники.

Водяні та водопінні вогнегасники.

Аерозольні вогнегасники.

Тема 1.9: Призначення, тактико-технічні характеристики та комплектація аварійно-рятувальних автомобілів першої допомоги, які знаходяться на оснащенні в підрозділах ОРС ЦЗ.

Обґрунтування створення пожежних автомобілів "першої допомоги".

Призначення, тактико-технічні характеристики автомобіля пожежного першої допомоги.

Порядок розміщення обладнання на АППД.

Модуль № 2. Організація служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту

Тема 2.1: Організація караульної служби в АРЗ СП.

Завдання караульної служби.

Склад чергової зміни.

Організація служби в підрозділі.

Внутрішній порядок та розпорядок дня.

Допуск у службові приміщення осіб, які не належать до складу підрозділу.

Вимоги безпеки праці при несенні служби.

Тема 2.2: Вимоги безпеки праці до службових приміщень та споруд.

Пожежні депо.

Гараж.

Караульне приміщення.

Пост технічного обслуговування пожежних автомобілів.

Пункт зв'язку пожежно-рятувальної частини.

Акумуляторна.

Навчальна башта.

Навчальні класи.

100-метрова смуга з перешкодами.

Тема 2.3: Порядок проведення зміни добового наряду (караулу) в підрозділах АРЗ СП.

Порядок проведення зміни в аварійно-рятувальній частині АРЗ СП.

Тема 2.4: Загальні відомості про протипожежне водопостачання.

Зовнішнє протипожежне водопостачання.

Внутрішнє протипожежне водопостачання.

Пожежне водоймище.

Пожежний гідрант.

Пожежний кран-комплект.

Тема 2.5: Збір, виїзд, порядок слідування за сигналом «Тривога».

Випадки в яких подається сигнал «Тривога».

Дії караулу за сигналом «Тривога».

Порядок слідування до місця виклику.

Порядок повернення з місця ліквідації НС підрозділів ОРС ЦЗ до місця постійної дислокації.

Вимоги безпеки праці під час збору за сигналом «Тривога» та слідування на місце виклику.

Тема 2.6: Основи ведення оперативних дій.

Оперативні дії при виконанні основного оперативного завдання.

Оперативне розгортання.

Розвідка пожежі.

Рятування людей на пожежі.

Вимоги безпеки праці під час оперативного розгортання сил та засобів.

Вимоги безпеки праці під час проведення розвідки.

Вимоги безпеки праці під час проведення рятування людей на пожежі.

Тема 2.7: Застосування гідравлічного аварійно-рятувального інструменту при проведенні аварійно-рятувальних робіт.

Порядок приведення в дію гідравлічного АРІ.

Тема 2.8: Застосування пневматичного аварійно-рятувального інструменту при проведенні аварійно-рятувальних робіт.

Порядок приведення в дію пневматичних подушок.

Тема 2.9: Надзвичайні ситуації.

Класифікація надзвичайних ситуацій.

Надзвичайні ситуації природного характеру.

Надзвичайні ситуації техногенного характеру.

Модуль № 3. Робота з пожежним та аварійно-рятувальним обладнанням

Тема 3.1: Робота з пожежними рукавами, стволами та пожежною арматурою.

Вправа: Прокладання рукавних ліній. З'єднання та роз'єднання рукавних головок. Прокладання рукавних ліній з встановленням арматури та прокладання відгалужених рукавних ліній з скаток.

Тема 3.2: Робота з рятувальною мотузкою.

Вправа: закріплення рятувальної мотузки за конструкцію.

Тема 3.3: Робота з рятувальною мотузкою.

Вправа: Змотування рятувальної мотузки в “клубок”.

Тема 3.4: Робота з рятувальною мотузкою.

Вправа: закріплення рятувальної мотузки за конструкцію.

Вправа: в'язання вузла для підйому стволів з рукавами та шанцевого інструменту на висоті.

Тема 3.5: В'язання подвійної рятувальної петлі з одяганням її на потерпілого.

Вправа: В'язання подвійної рятувальної петлі з одяганням її на потерпілого.

Тема 3.6: Саморятування за допомогою рятувальної мотузки.

Вправа: Саморятування за допомогою рятувальної мотузки.

Тема 3.7: Рятування постраждалого за допомогою рятувальної мотузки.

Вправа: Рятування постраждалого за допомогою рятувальної мотузки.

Тема 3.8: Робота зі штурмовою пожежною драбиною.

Вправа: Зняття драбини з автомобіля, перенесення, підвішування та підйом по драбині з посадкою на підвіконня 2-го поверху.

Тема 3.9: Робота зі штурмовою пожежною драбиною.

Вправа: Підвішування та підйом по драбині з посадкою на підвіконня 4-го поверху.

Тема 3.10: Робота зі штурмовою пожежною драбиною.

Вправа: Зняття драбини з автомобіля, перенесення, підвішування та підйом по драбині з посадкою на підвіконня 4-го поверху.

Тема 3.11: Робота з висувною пожежною драбиною.

Вправа: Зняття драбини з автомобіля, перенесення, встановлення у вікно 3-го поверху, складання драбини, перенесення, укладка драбини на автомобіль.

Тема 3.12: Робота з висувною пожежною драбиною.

Вправа: Зняття драбини з автомобіля, перенесення, встановлення у вікно 3-го поверху, підйом у вікно 3-го поверху та спуск, складання драбини, перенесення, укладка драбини на автомобіль.

Тема 3.13: Робота з ручними пожежними драбинами.

Вправа: підйом “комбінованим” способом.

Тема 3.14: Оперативне розгортання.

Вправа: підготовка до оперативного розгортання з встановленням АЦ на вододжерело.

Вправа: підготовка до оперативного розгортання без встановленням АЦ на вододжерело.

Тема 3.15: Оперативне розгортання.

Вправа: попереднє оперативне розгортання з встановленням АЦ на вододжерело.

Вправа: попереднє оперативне розгортання без встановленням АЦ на вододжерело.

Тема 3.16: Оперативне розгортання.

Вправа: оперативне розгортання на АЦ (повне розгортання відділення з подачею одного ствола А та одного ствола Б).

Тема 3.17: Оперативне розгортання.

Вправа: Оперативне розгортання АЦ у складі відділення з подачею ГПС-600.

Тема 3.18: Технічні засоби для проведення аварійно-рятувальних робіт на воді.

Класифікація, тактико-технічні характеристики, безпека праці при роботі з ними.

Застосування технічних засобів при проведенні аварійно-рятувальних робіт на воді.

Тема 3.19: Комплексне заняття

Робота з пожежними рукавами, стволами та пожежною арматурою.

Робота з рятувальною мотузкою.

Саморятування за допомогою рятувальної мотузки.

Рятування постраждалого за допомогою рятувальної мотузки.

Робота з ручними пожежними драбинами.

Оперативне розгортання.

**Методичні вказівки з організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти
з дисципліни “Професійна підготовка рятувальника”**

Методичні вказівки призначені для здобувачів вищої освіти. В них вказані рекомендації щодо освоєння дисципліни «Професійна підготовка рятувальника» для забезпечення якісної самостійної підготовки фахівців. Методичні вказівки складені з урахуванням вимог державного освітнього стандарту та освітньо-професійної програми підготовки бакалавра у галузі знань 26 «Цивільна безпека», спеціальності 263 «Цивільна безпека», спеціалізації «Цивільний захист». Вказівки містять: перелік основних тем, що виносяться на самостійне опрацювання, опис процедури самостійної роботи здобувачів вищої освіти, рекомендовано список літератури та вимоги до контролю самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

В сучасних умовах висуваються нові вимоги до підготовки фахівців. Сучасний випускник повинен володіти певними конкурентними перевагами під час проходження служби. При відборі кандидатів на посаду та просування по службі, звертають увагу не тільки на рівень теоретичної підготовки, але й на вміння швидко приймати раціональні рішення.

Вивчаючи дисципліну, здобувач вищої освіти повинен пройти передбачену робочою програмою кількість практичних занять, самостійно вивчити деякі навчальні питання курсу, написати контрольні роботи та бути оцінений за результатами диференційованого заліку та іспиту.

Навчальні питання, які повно викладені в підручниках і в періодичній літературі, часто виносяться на самостійне вивчення. Їх не можна ігнорувати. Здобувач вищої освіти вивчає рекомендовану літературу і коротко конспектує матеріал, а найбільш складні питання, які потребують роз'яснення уточнює під час консультацій.

Відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Професійна підготовка рятувальника» на самостійну роботу здобувачам вищої освіти виділяється 115 годин. Протягом цього часу здобувачі вищої освіти самостійно вивчають навчальну, наукову і періодичну літературу. Вони мають можливість обговорити прочитане з викладачами дисципліни під час планових консультацій, з іншими здобувачами вищої освіти під час семінарських занять, а також під час занять, задаючи уточнюючі питання викладачу.

За результатами вивчення теоретичної частини дисципліни Професійна підготовка рятувальника, в міру набуття теоретичних знань, проводяться заняття з виконання практичних вправ. Для відпрацювання всіх вправ необхідний захисний одяг та спорядження пожежного-рятувальника (рятувальника), пожежної та аварійно-рятувальної техніки, обладнання або місце відпрацювання вправи. На 4-х поверховій навчальній башті, проведення самостійної підготовки можливо тільки в присутності викладача та з попереднім погодженням, у випадку використання техніки або обладнання.

Контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти здійснює викладач, який проведе практичні. У залежності від методики викладання можуть бути використані наступні форми поточного контролю: коротке усне або письмове опитування перед початком практичних занять, письмове домашнє завдання — заповнення робочого зошиту, реферати, доповіді на курсантських (студентських) конференціях.

Після закінчення вивчення теоретичного та практичного блоків дисципліни «Професійна підготовка рятувальника» здобувачі вищої освіти складають іспит. Оцінка формується за накопичувальним принципом і складається з результатів роботи здобувача вищої освіти на практичних заняттях, оцінок періодичного контролю, модульної контрольної роботи та складання іспиту.

Курс «Професійна підготовка рятувальника» побудований з урахуванням сучасних вимог і тих проблем, які виникають в територіальних підрозділах СЦЗ України у процесі повсякденної діяльності.

САМОСТІЙНА ПІДГОТОВКА

Загальні положення

Постарайтеся читати рекомендовану літературу в спокійній обстановці, не відволікаючись на сторонні справи та розмови. Вдумливе читання захистить Вас від необхідності повторного вивчення матеріалу.

Якщо Ви будете конспектувати засвоєний матеріал, то процес запам'ятовування буде більш ефективним. Ваші власні конспекти дозволять у будь-який час відновити необхідні знання. Конспектування прочитаного матеріалу зручніше вести в зошиті для конспектів лекцій, присвячуючи йому окремі розділи. Визначення основних понять найкраще виділити іншим кольором або позначити маркером. Для того, щоб бібліографічний джерело було легко впізнаваним потрібно робити грамотні посилання на нього.

Приклад: «Караульна служба у підрозділах центрального підпорядкування забезпечується силами добового наряду. Добовий наряд призначається для підтримання внутрішнього порядку, охорони спеціальної техніки, обладнання та оснащення, приміщень і майна (озброєння та боєприпасів), своєчасного вжиття заходів для запобігання правопорушенням та виконання інших обов'язків внутрішньої служби. Склад добового наряду оголошується наказом.» [4].

В списку літератури, наказ МВС України від 07.10.2014 року № 1032 Про затвердження Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах управління і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій розміщується під номером – 4.

Не забувайте, консультуючись з викладачем, що проводить практичні заняття, показувати йому результати своєї самостійної роботи у вигляді грамотних конспектів. Це не тільки створить Вам імідж, але і дозволить своєчасно скорегувати процес самостійного вивчення складних питань цієї дисципліни.

Якщо при вивченні рекомендованої літератури виникли питання або незгоди з авторами, відзначте це в конспекті. Під час консультації незрозумілі питання та свої думки обговоріть з викладачем, викладіть викладачу власну точку зору. Можливо, що Ваше бачення проблем внесе певну лепту в розвиток дисципліни Професійна підготовка рятувальника, як науки.

Ваше ознайомлення з працями вчених у цій області може сприяти активізації наукової діяльності. Для її реалізації слід звернутися до викладача, відповідального за науково-дослідну діяльність здобувачів вищої освіти на кафедрі.

Плани практичних занять

Модуль № 1. Організація служби та ведення оперативних дій в підрозділах

Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту

Тема 1.1: Засоби індивідуального захисту рятувальника.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 2 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 1 година;

Відпрацювання вправи – 0,5 години;

Формулювання питань для обговорення – 0,25 години;

Консультація у провідного викладача – 0,25 години.

Вам буде потрібно вивчити наступні питання:

Засоби індивідуального захисту пожежника-рятувальника.

Захисний одяг та спорядження пожежника-рятувальника.

Експлуатація захисного одягу та спорядження.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:
Порядок складання захисного одягу та спорядження рятувальника.
Порядок одягання захисного одягу та спорядження рятувальника.
Рекомендована література: 1, 2, 4, 6, 16, 17, 44.

Тема 1.2: Пожежні рукава та рукавне обладнання.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 2 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 1,5 годин;

Формулювання питань для обговорення – 0,25 години;

Консультація у провідного викладача – 0,25 години.

Вам буде потрібно вивчити наступні питання:

Види та типи пожежних рукавів.

Експлуатація пожежних рукавів.

Вимоги безпеки праці при прокладанні, прибиранні, обслуговуванні та ремонті пожежних рукавів.

Види рукавного обладнання.

(Пожежні) з'єднувальні головки.

Пожежна всмоктувальна сітка.

Рукавне розгалуження.

Рукавний водозбирач.

Ключ з'єднувальних головок.

Рукавний утримувач.

Бандаж для напірного рукава.

Пожежний гідроелеватор та пожежна колонка.

Рекомендована література: 2, 6, 12, 18 – 26.

Тема 1.3: Пожежні стволи. Обладнання для утворення повітряно-механічної піни.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 4 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 3,5 годин;

Формулювання питань для обговорення – 0,25 години;

Консультація у провідного викладача – 0,25 години.

Вам буде потрібно вивчити наступні питання:

Ручні пожежні стволи.

Переносні лафетні стволи.

Обладнання для утворення розчинів піноутворювачів.

Обладнання для отримання повітряно-механічної піни.

Рекомендована література: 2, 27 – 31.

Тема 1.4: Переносні пожежні драбини.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 2 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 1,5 годин;

Формулювання питань для обговорення – 0,25 години;

Консультація у провідного викладача – 0,25 години.

Вам буде потрібно вивчити наступні питання:

Пожежна драбина-палиця.

Штурмова пожежна драбина.

Висувна пожежна драбина.

Експлуатація ручних пожежних драбин.

Рекомендована література: 2, 6, 32.

Тема 1.5: Механізований та немеханізований аварійно-рятувальний інструмент.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 2 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 1,5 годин;

Формулювання питань для обговорення – 0,25 години;

Консультація у провідного викладача – 0,25 години.

Вам буде потрібно вивчити наступні питання:

Призначення, класифікація та тактико-технічні характеристики.

Механізований аварійно-рятувальний інструмент.

Гідравлічний аварійно-рятувальний інструмент.

Пневматичний аварійно-рятувальний інструмент.

Немеханізований аварійно-рятувальний інструмент.

Діелектричний захисний комплект.

Рекомендована література: 2, 6, 40, 43.

Тема 1.6: Загальні відомості про горіння та горючі речовини.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 2 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 1,5 годин;

Формулювання питань для обговорення – 0,25 години;

Консультація у провідного викладача – 0,25 години.

Вам буде потрібно вивчити наступні питання:

Основні поняття про процес «горіння».

Принципи припинення горіння.

Етапи пожежі.

Класи пожеж.

Вогнегасні речовини.

Рекомендована література: 2.

Тема 1.7: Первинні засоби пожежогасіння.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 2 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 1,5 годин;

Формулювання питань для обговорення – 0,25 години;

Консультація у провідного викладача – 0,25 години.

Вам буде потрібно вивчити наступні питання:

Первинні засоби пожежогасіння.

Порядок прийому та облік вогнегасників.

Проведення періодичного огляду, випробування та перезаправка.

Тактика застосування вогнегасників.

Рекомендована література: 2, 7 – 9.

Тема 1.8: Ручні та пересувні вогнегасники.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 3 годин.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 2,5 годин;

Формулювання питань для обговорення – 0,25 години;

Консультація у провідного викладача – 0,25 години.

Вам буде потрібно вивчити наступні питання:

Порошкові вогнегасники.
Вуглекислотні вогнегасники.
Водяні та водопінні вогнегасники.
Аерозольні вогнегасники.
Рекомендована література: 2, 7 – 9.

Тема 1.9: Призначення, тактико-технічні характеристики та комплектація аварійно-рятувальних автомобілів першої допомоги, які знаходяться на оснащенні в підрозділах ОРС ЦЗ.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 4 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 3,5 годин;

Формулювання питань для обговорення – 0,25 години;

Консультація у провідного викладача – 0,25 години.

Вам буде потрібно вивчити наступні питання:

Обґрунтування створення пожежних автомобілів "першої допомоги".

Призначення, тактико-технічні характеристики автомобіля пожежного першої допомоги.

Порядок розміщення обладнання на АППД.

Рекомендована література: 2, 5.

Модуль № 2. Організація служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту

Тема 2.1: Організація караульної служби в АРЗ СП.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 3 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 2,5 години;

Формулювання питань для обговорення – 0,25 години;

Консультація у провідного викладача – 0,25 години.

Вам буде потрібно вивчити наступні питання:

Завдання караульної служби.

Склад чергової зміни.

Організація служби в підрозділі.

Внутрішній порядок та розпорядок дня.

Допуск у службові приміщення осіб, які не належать до складу підрозділу.

Вимоги безпеки праці при несенні служби.

Рекомендована література: 2, 4, 5, 6.

Тема 2.2: Вимоги безпеки праці до службових приміщень та споруд.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 4 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 2,5 години;

Формулювання питань для обговорення – 0,25 години;

Консультація у провідного викладача – 0,25 години.

Вам буде потрібно вивчити наступні питання:

Пожежні депо.

Гараж.

Караульне приміщення.

Пост технічного обслуговування пожежних автомобілів.

Пункт зв'язку пожежно-рятувальної частини.

Акумуляторна.

Навчальна башта.

Навчальні класи.
100-метрова смуга з перешкодами.
Рекомендована література: 2, 6.

Тема 2.3: Організація проведення зміни чергових змін в підрозділах АРЗ СП.
На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 2 години.
Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:
Читання навчальної літератури – 1,5 години;
Формулювання питань для обговорення – 0,25 години;
Консультація у провідного викладача – 0,25 години.
Вам буде потрібно вивчити наступні питання:
Порядок проведення зміни в аварійно-рятувальній частині АРЗ СП.
Рекомендована література: 2, 4, 5.

Тема 2.4: Загальні відомості про протипожежне водопостачання.
На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 2 години.
Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:
Читання навчальної літератури – 1,5 години;
Формулювання питань для обговорення – 0,25 години;
Консультація у провідного викладача – 0,25 години.
Вам буде потрібно вивчити наступні питання:
Зовнішнє протипожежне водопостачання.
Внутрішнє протипожежне водопостачання.
Пожежне водоймище.
Пожежний гідрант.
Пожежний кран-комплект.
Рекомендована література: 2, 15.

Тема 2.5: Збір, виїзд, порядок слідування за сигналом «Тривога».
На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 2 години.
Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:
Читання навчальної літератури – 1,5 години;
Формулювання питань для обговорення – 0,25 години;
Консультація у провідного викладача – 0,25 години.
Вам буде потрібно вивчити наступні питання:
Випадки в яких подається сигнал «Тривога».
Дії караулу за сигналом «Тривога».
Порядок слідування до місця виклику.
Порядок повернення з місця ліквідації НС підрозділів ОРС ЦЗ до місця постійної дислокації.
Вимоги безпеки праці під час збору за сигналом «Тривога» та слідування на місце виклику.
Рекомендована література: 2, 4 – 6.

Тема 2.6: Основи ведення оперативних дій.
На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 4 години.
Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:
Читання навчальної літератури – 3,5 години;
Формулювання питань для обговорення – 0,25 години;
Консультація у провідного викладача – 0,25 години.
Вам буде потрібно вивчити наступні питання:
Оперативні дії при виконанні основного оперативного завдання.

Оперативне розгортання.

Розвідка пожежі.

Рятування людей на пожежі.

Вимоги безпеки праці під час оперативного розгортання сил та засобів.

Вимоги безпеки праці під час проведення розвідки.

Вимоги безпеки праці під час проведення рятування людей на пожежі.

Рекомендована література: 2, 5, 6.

Тема 2.7: Застосування гідравлічного аварійно-рятувального інструменту при проведенні аварійно-рятувальних робіт.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 2 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 1,5 години;

Формулювання питань для обговорення – 0,25 години;

Консультація у провідного викладача – 0,25 години.

Вам буде потрібно вивчити наступні питання:

Порядок приведення в дію гідравлічного АРІ.

Рекомендована література: 40, 42, 43.

Тема 2.8: Застосування пневматичного аварійно-рятувального інструменту при проведенні аварійно-рятувальних робіт.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 1 година.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 0,5 години;

Формулювання питань для обговорення – 0,25 години;

Консультація у провідного викладача – 0,25 години.

Вам буде потрібно вивчити наступні питання:

Порядок приведення в дію пневматичних подушок.

Рекомендована література: 40, 42, 43.

Тема 2.9: Надзвичайні ситуації.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 2 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 1,5 години;

Формулювання питань для обговорення – 0,25 години;

Консультація у провідного викладача – 0,25 години.

Вам буде потрібно вивчити наступні питання:

Класифікація надзвичайних ситуацій.

Надзвичайні ситуації природного характеру.

Надзвичайні ситуації техногенного характеру.

Рекомендована література: 2, 10, 11.

Модуль № 3. Робота з пожежним та аварійно-рятувальним обладнанням

Тема 3.1: Робота з пожежними рукавами, стволами та пожежною арматурою.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 4 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 3,5 години;

Консультація у провідного викладача – 0,5 години.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:

Вправа: Прокладання рукавних ліній. З'єднання та роз'єднання рукавних головок.

Прокладання рукавних ліній з встановленням арматури та прокладання відгалужених

рукавних ліній з скаток.

Рекомендована література: 6, 13, 14, 35 – 39.

Тема 3.2: Робота з рятувальною мотузкою.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 2 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 1,5 години;

Консультація у провідного викладача – 0,5 години.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:

Вправа: закріплення рятувальної мотузки за конструкцію.

Рекомендована література: 6, 13, 14, 35 – 39.

Тема 3.3: Робота з рятувальною мотузкою.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 2 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 1,5 години;

Консультація у провідного викладача – 0,5 години.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:

Вправа: Змотування рятувальної мотузки в “клубок”.

Рекомендована література: 6, 13, 14, 35 – 39.

Тема 3.4: Робота з рятувальною мотузкою.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 2 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 1,5 години;

Консультація у провідного викладача – 0,5 години.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:

Вправа: закріплення рятувальної мотузки за конструкцію.

Вправа: в'язання вузла для підйому стволів з рукавами та шанцевого інструменту на висоті.

Рекомендована література: 6, 13, 14, 35 – 39.

Тема 3.5: В'язання подвійної рятувальної петлі з одяганням її на потерпілого.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 4 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 3,5 години;

Консультація у провідного викладача – 0,5 години.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:

Вправа: в'язання подвійної рятувальної петлі з одяганням її на потерпілого.

Рекомендована література: 6, 13, 14, 35 – 39.

Тема 3.6: Саморятування за допомогою рятувальної мотузки.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 4 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 3,5 години;

Консультація у провідного викладача – 0,5 години.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:

Вправа: саморятування за допомогою рятувальної мотузки.

Рекомендована література: 6, 13, 14, 35 – 39.

Тема 3.7: Рятування постраждалого за допомогою рятувальної мотузки.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 4 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 3,5 години;

Консультація у провідного викладача – 0,5 години.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:

Вправа: рятування постраждалого за допомогою рятувальної мотузки.

Рекомендована література: 6, 13, 14, 35 – 39.

Тема 3.8: Робота зі штурмовою пожежною драбиною.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 4 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 3,5 години;

Консультація у провідного викладача – 0,5 години.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:

Вправа: зняття драбини з автомобіля, перенесення, підвішування та підйом по драбині з посадкою на підвіконня 2-го поверху.

Рекомендована література: 6, 13, 14, 35 – 39.

Тема 3.9: Робота зі штурмовою пожежною драбиною.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 4 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 3,5 години;

Консультація у провідного викладача – 0,5 години.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:

Вправа: підвішування та підйом по драбині з посадкою на підвіконня 4-го поверху.

Рекомендована література: 6, 13, 14, 35 – 39.

Тема 3.10: Робота зі штурмовою пожежною драбиною.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 4 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 3,5 години;

Консультація у провідного викладача – 0,5 години.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:

Вправа: зняття драбини з автомобіля, перенесення, підвішування та підйом по драбині з посадкою на підвіконня 4-го поверху.

Рекомендована література: 6, 13, 14, 35 – 39.

Тема 3.11: Робота з висувною пожежною драбиною.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 4 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 3,5 години;

Консультація у провідного викладача – 0,5 години.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:

Вправа: зняття драбини з автомобіля, перенесення, встановлення у вікно 3-го поверху, складання драбини, перенесення, укладка драбини на автомобіль.

Рекомендована література: 6, 13, 14, 35 – 39.

Тема 3.12: Робота з висувною пожежною драбиною.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 4 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 3,5 години;

Консультація у провідного викладача – 0,5 години.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:

Вправа: зняття драбини з автомобіля, перенесення, встановлення у вікно 3-го поверху, підйом у вікно 3-го поверху та спуск, складання драбини, перенесення, укладка драбини на автомобіль.

Рекомендована література: 6, 13, 14, 35 – 39.

Тема 3.13: Робота з ручними пожежними драбинами.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 4 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 3,5 години;

Консультація у провідного викладача – 0,5 години.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:

Вправа: підйом “комбінованим” способом.

Рекомендована література: 6, 13, 14, 35 – 39.

Тема 3.14: Оперативне розгортання.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 4 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 3,5 години;

Консультація у провідного викладача – 0,5 години.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:

Вправа: підготовка до оперативного розгортання з встановленням АЦ на вододжерело.

Вправа: підготовка до оперативного розгортання без встановленням АЦ на вододжерело.

Рекомендована література: 6, 13, 14, 35 – 39.

Тема 3.15: Оперативне розгортання.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 4 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 3,5 години;

Консультація у провідного викладача – 0,5 години.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:

Вправа: попереднє оперативне розгортання з встановленням АЦ на вододжерело.

Вправа: попереднє оперативне розгортання без встановленням АЦ на вододжерело.

Рекомендована література: 6, 13, 14, 35 – 39.

Тема 3.16: Оперативне розгортання.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 4 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 3,5 години;

Консультація у провідного викладача – 0,5 години.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:

Вправа: оперативне розгортання на АЦ (повне розгортання відділення з подачею одного ствола А та одного ствола Б).

Рекомендована література: 6, 13, 14, 35 – 39.

Тема 3.17: Оперативне розгортання.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 4 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 3,5 години;

Консультація у провідного викладача – 0,5 години.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:

Вправа: оперативне розгортання АЦ у складі відділення з подачею ГПС-600.

Рекомендована література: 6, 13, 14, 35 – 39.

Тема 3.18: Технічні засоби для проведення аварійно-рятувальних робіт на воді.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 4 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 3,5 години;

Формулювання питань для обговорення – 0,25 години;

Консультація у провідного викладача – 0,25 години.

Вам буде потрібно вивчити наступні питання:

Класифікація, тактико-технічні характеристики, безпека праці при роботі з ними.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:

Застосування технічних засобів при проведенні аварійно-рятувальних робіт на воді.

Рекомендована література: 6, 13, 14, 35 – 39.

Тема 3.19: Комплексне заняття.

На самостійне вивчення розділів цієї теми студенту відводиться 3 години.

Рекомендується розподілити корисний час наступним чином:

Читання навчальної літератури – 2,5 години;

Консультація у провідного викладача – 0,5 години.

Вам буде необхідно практично відпрацювати вправу:

Робота з пожежними рукавами, стволами та пожежною арматурою.

Робота з рятувальною мотузкою.

Саморятування за допомогою рятувальної мотузки.

Рятування постраждалого за допомогою рятувальної мотузки.

Робота з ручними пожежними драбинами.

Оперативне розгортання.

Рекомендована література: 6, 13, 14, 35 – 39.

Рекомендована література

1. Кодекс цивільного захисту України. Кодекс України, від 02.10.2012 № 5403-VI.
2. Коленов О.М., Безуглов О.Є., Іщук В.М. Первинна підготовка пожежного-рятувальника : Навч. посібник – Х., 2013.
3. Наказ МНС України від 01.07.2009 р. № 444 Про затвердження Настанови з організації професійної підготовки та післядипломної освіти осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту.
4. Наказ МНС України від 07.10.2014 року № 1032 Про затвердження Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах управління і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій.
5. Наказ МНС України від 13.03.2012 року № 575 Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.
6. Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.
7. Наказ МНС України від 30.12.2014 року № 1417 Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні.
8. Наказ МНС України від 02.04 04р. №151 Про затвердження Типових норм належності вогнегасників.
9. Наказ МНС України від 02.04.04р. №152 Про затвердження Правил експлуатації

вогнегасників.

10. Наказ МНС України від 22.04.2003 р. № 119. Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій.

11. Державний класифікатор надзвичайних ситуацій. ДК - 019-2010.

12. Наказ ДСНС України від 01.04.2013 р. № 107 Методичні рекомендації з експлуатації та ремонту пожежних рукавів.

13. Пожежно-рятувальна підготовка/[Безуглов О.Є., Горпинич І.А., Олійник Д.В. та ін.]; під ред. О.Є. Безуглова. – Х. : КП «Міська друкарня», 2011 – 228 с.

14. Наказ МВС від 20.11.2015 № 1470 Про затвердження Нормативів виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України до виконання завдань за призначенням.

15. Наказ МВС 15 червня 2015 року № 696 Про затвердження Інструкції про порядок утримання, обліку та перевірки технічного стану джерел зовнішнього протипожежного водопостачання.

16. ДСТУ 4366:2004 Одяг пожежника захисний.

17. ДСТУ 4446:2005 Взуття пожежника захисне.

18. ДСТУ 3931-99 Рукава пожежні всмоктувальні й напірно-всмоктувальні.

Загальні технічні вимоги й методи випробувань.

19. ДСТУ 3810-98 Рукава пожежні напірні. Загальні технічні умови.

20. ДСТУ 3950-2000 Головки з'єднувальні для пожежного обладнання.

21. ДСТУ 2108-92 (ГОСТ 12963-93) Сітки всмоктувальні.

22. ДСТУ 2111-92 (ГОСТ 8037-93) Розгалуження рукавні.

23. ДСТУ 2800-94 (ГОСТ 14279-95) Водозбирач рукавний.

24. ДСТУ 2798-94 (ГОСТ 14286-95) Ключі для пожежної з'єднувальної арматури.

25. ДСТУ 2799-94 (ГОСТ 2071-95) Затискачі для пожежних рукавів.

26. ДСТУ 2109-92 (ГОСТ 7498-93) Гідроелеватор пожежний.

27. ДСТУ 2112-92 (ГОСТ 9923-93) Стволи пожежні ручні.

28. ДСТУ 2802-94 (ГОСТ 9029-95) Стволи пожежні лафетні комбіновані.

29. ДСТУ 2113-92 (ГОСТ 12962-93) Генератори піни середньої кратності.

30. ДСТУ 2107-92 (ГОСТ 11101-93) Стволи повітряно-пінні.

31. ДСТУ 2110-92 (ГОСТ 7183-93) Пінозмішувач.

32. ДСТУ 3906-99 (ГОСТ 8556-72) Драбини пожежні ручні.

33. Пожежна та аварійно-рятувальна техніка : (Історія, сьогодення, майбутнє) / О.М. Ларін, І.М. Грицина, С.В. Васильєв, Кривошей Б.І. ; Під заг. ред. О.М. Ларіна . – Х. : АГЗУ, 2005 г.

34. Програма стажування курсантів НУЦЗУ на посаді рятувальника в НПРЧ НУЦЗУ.

35. Рекомендації по методиці проведення занять по вогневій смузї психологічної підготовки.

36. Бушмин В.А. и др. Пожарно-строевая подготовка: Учеб. Пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. – М., 1985. – 224 с.

37. Н.Г.Шкарабура „Посібник по ПСП”, Черкаси-2001.

38. Моисеев Т.Г. и др. Практическое пособие по пожарно-строевой подготовке. – М., 1972. – 176 с.

39. Пожарно-прикладной спорт: Правила соревнований. – М., 1990г.

40. Шойгу С.К. Учебник спасателя. Издание второе переработанное и дополненное.

41. М.І.Адаменко и др. Аварійно-рятувальні та аварійно-відбудовні роботи. Практичний посібник. Харків, 2002.- 80 с.

42. Холматро техника спасения из автомобилей.

43. Спасательные системы Холматро.

44. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників МНС України.

**Методичні матеріали для проведення
Комплексної контрольної роботи з дисципліни
«Професійна підготовка рятувальника»**

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АВАРІЙНО-
РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник кафедри ОТЗАРР,
канд. техн. наук, доц.,
майор служби цивільного захисту
В.О. Собина
«___» _____ 201__ р.

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни «Професійна підготовка рятувальника»
з підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр»
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
в галузі знань 26 «Цивільна безпека»,
спеціальність - 263 «Цивільна безпека»,
спеціалізація – «Цивільний захист»

Затверджено на засіданні кафедри ОТЗАРР
Протокол № __ від «___» _____ 201__ р.

Харків 201__ р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до комплексної контрольної роботи (ККР)
по дисципліні «Професійна підготовка рятувальника»
з підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр» за першим
(бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека»,
спеціальність - 263 «Цивільна безпека», спеціалізація – «Цивільний захист»

Метою ККР є забезпечення об'єктивного оцінювання рівня залишкових знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Професійна підготовка рятувальника».

Пакет ККР використовується:

1. При проведенні самоаналізу діяльності випускової кафедри щодо підготовки фахівців за спеціальністю - 263 «Цивільна безпека», спеціалізація – «Цивільний захист» та вдосконаленні навчального процесу.

2. При проведенні акредитаційної експертизи з метою оцінки якісних показників рівня підготовки здобувачів вищої освіти.

Відповідно до Освітньої програми професійної підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека», спеціальність - 263 «Цивільна безпека», спеціалізація – «Цивільний захист», здобувач вищої освіти, який засвоїв курс з дисципліни «Професійна підготовка рятувальника» повинен виконувати обов'язки щодо несення внутрішньої та караульної служби, ведення індивідуальних дій при проведенні аварійно-рятувальних робіт.

Структура пакету ККР:

- 1) навчальна програма нормативної дисципліни;
- 2) комплексна контрольна робота з дисципліни;
- 3) рецензія на комплексну контрольну роботу;
- 4) критерії оцінки виконання завдань комплексної контрольної роботи;
- 5) перелік довідкової літератури, використання якої дозволяється при виконанні ККР.

До комплекту ККР входять 15 варіантів контрольних завдань рівнозначної складності, які охоплюють весь програмний матеріал навчальної дисципліни. Трудомісткість кожного з варіантів складає 80-90 хвилин.

У відповідях на питання здобувачу вищої освіти необхідно, користуючись загальними матеріалами (рекомендаціями), які наведені літературних джерелах, які дозволені до користування, навести розгорнуту відповідь, у відповідності до завдання.

Загальна оцінка за виконання контрольного завдання визначається

шляхом підсумування балів, отриманих здобувачем вищої освіти за кожне з трьох питань контрольного завдання. Оцінка за ККР виставляється згідно з існуючими нормативними документами за чотирьохбальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

В основі оцінювання виконання здобувачем вищої освіти ККР полягає повнота і правильність виконання завдання.

Контрольне завдання містить три питання, вирішення яких потребує уміння застосовувати інтегровані знання програмного матеріалу дисципліни.

Зміст структурних частин Теоретична частина (контроль знань)

Перелік контрольних питань для письмового іспиту:

1. Проаналізуйте обов'язки внутрішнього наряду чергової зміни, щодо підтримання високої оперативної готовності підрозділу.
2. Обґрунтуйте, в яких випадках подається сигнал «Тривога».
3. Проаналізуйте дії пожежних-рятувальників при поданні сигналу «Тривога».
4. Проаналізуйте вимоги безпеки праці до пожежного депо.
5. Проаналізуйте вимоги безпеки праці до гаражу.
6. Проаналізуйте вимоги безпеки праці до караульного приміщення.
7. Проаналізуйте вимоги безпеки праці до поста технічного обслуговування пожежних автомобілів.
8. Проаналізуйте вимоги безпеки праці до пункту зв'язку підрозділу.
9. Проаналізуйте вимоги безпеки праці до акумуляторної.
10. Проаналізуйте вимоги безпеки праці до навчальної башти.
11. Проаналізуйте вимоги безпеки праці до навчального класу.
12. Проаналізуйте вимоги безпеки праці до 100-метрової смуги з перешкодами.
13. Проаналізуйте вимоги до улаштування пожежних кранів та кран-комплектів.
14. Обґрунтуйте, що відноситься до засобів індивідуального захисту рятувальника та їх необхідність.
15. Проаналізуйте, які існують типи захисного одягу рятувальника та їх необхідність.
16. Проаналізуйте вимоги щодо експлуатації захисного одягу та спорядження.
17. Обґрунтуйте порядок маркування пожежних рукавів та необхідність цього заходу.
18. Поясніть необхідність пожежної всмоктувальної сітки, як обладнання, що забезпечує ведення оперативних дій підрозділів ОРС ЦЗ, їх види, та основні технічні характеристики.

19. Поясніть необхідність рукавного розгалуження, як обладнання, що забезпечує ведення оперативних дій підрозділів ОРС ЦЗ, їх види, та основні технічні характеристики.

20. Поясніть необхідність рукавного водозбирача, як обладнання, що забезпечує ведення оперативних дій підрозділів ОРС ЦЗ, основні технічні характеристики.

21. Поясніть необхідність різних видів пожежних стволів.

22. Обґрунтуйте необхідність знаходження в комплектації пожежного (аварійно-рятувального) автомобіля обладнання для утворення повітряно-механічної піни низької та середньої кратності.

23. Обґрунтуйте необхідність знаходження в комплектації пожежного (аварійно-рятувального) автомобіля пожежної драбини-палиці.

24. Обґрунтуйте необхідність знаходження в комплектації пожежного (аварійно-рятувального) автомобіля штурмової пожежної драбини.

25. Обґрунтуйте необхідність знаходження в комплектації пожежного (аварійно-рятувального) автомобіля висувної пожежної драбини.

26. Проаналізуйте розподіл механізованого АРІ по видах та групах.

27. Обґрунтуйте, яке обладнання входить до гідравлічного аварійно-рятувального інструмента 1-ої групи.

28. Обґрунтуйте, яке обладнання входить до гідравлічного аварійно-рятувального інструмента 2-ої групи.

29. Обґрунтуйте, яке обладнання входить до гідравлічного аварійно-рятувального інструмента 3-ої групи.

30. Поясніть необхідність пневматичного аварійно-рятувального інструмента, для ведення оперативних дій за призначенням.

31. Поясніть необхідність комплектації пожежної (аварійно-рятувальної) техніки засобами порятунку на воді.

32. Поясніть, що відноситься до первинних засобів пожежогасіння.

33. Проаналізуйте порядок прийому та обліку вогнегасників.

34. Проаналізуйте порядок проведення періодичного огляду вогнегасників.

35. Проаналізуйте тактику застосування вогнегасників.

Практична частина (контроль умінь та навичок)

Завдання:

1. Провести підготовку до оперативного розгортання з встановленням автоцистерни на вододжерело.

2. Провести підготовку до оперативного розгортання без встановлення автоцистерни на вододжерело.

3. Провести попереднє оперативне розгортання з встановленням автоцистерни на вододжерело.

4. Провести попереднє оперативне розгортання без встановлення автоцистерни на вододжерело.

5. Провести повне оперативне розгортання з встановленням

автоцистерни на вододжерело.

6. Провести повне оперативне розгортання без встановлення автоцистерни на вододжерело.

7. Провести закріплення рятувальної мотузки за конструкцію 1-м способом.

8. Провести закріплення рятувальної мотузки за конструкцію 2-м способом.

9. Провести закріплення рятувальної мотузки за конструкцію 3-м способом.

10. Провести закріплення рятувальної мотузки за конструкцію 4-м способом.

11. Провести в'язання вузла для підйому стволів з рукавами та шанцевого інструменту на висоти.

12. Підняти за допомогою рятувальної мотузки шанцевий інструмент на рівень 3-го поверху навчальної башти.

13. Провести в'язання подвійної рятувальної петлі з одяганням її на потерпілого

14. Провести збирання рукавної лінії «вісімкою» та укладання її «гармошкою».

Критерії оцінювання

Під час оцінювання знань, виявлених при виконанні завдань комплексної контрольної роботи, за основу слід брати повноту і правильність виконання завдань та керуватись Положенням про організацію освітнього процесу в університеті, затвердженого наказом НУЦЗ України від 19.06 2015 року № 129.

При оцінці виконання ККР враховується:

- повнота і правильність виконання завдань;
- здатність узагальнювати набуті знання для вирішення конкретних завдань;
- здатність аналізувати і оцінювати факти, події і робити обґрунтовані висновки;
- викладати свою думку на папері чітко, логічно, без двоякого тлумачення з дотриманням вимог ДСТУ-3008-95.

Оцінка за відповідь виставляється за:

національною системою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

«Відмінно»

1. Творчий підхід до засвоєного матеріалу, послідовна і повна відповідь на поставлені запитання.

2. Вміння аналізувати факти і події, приймати рішення, застосовуючи отримані знання, в конкретних ситуаціях.

3. Вміння прогнозувати результати від прийнятих рішень.

«Добре»

1. У відповіді зроблена неprincipова помилка несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.

2. У відповіді зроблені деякі неprincipові помилки, несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.

«Задовільно»

1. У відповіді зроблено деякі помилки, при не повних знаннях програмного матеріалу.

2. Недостатня повнота викладення матеріалу, наявність неточностей при викладенні теоретичних питань. Порушення логічної послідовності викладення матеріалу.

«Незадовільно»

1. Відсутність знань по більшій частині матеріалу, погане засвоєння положень курсу.

Оцінювання результатів виконання ККР здійснюється за 100-бальною шкалою, з подальшим переведенням балів у традиційну чотирьохбальну систему оцінок згідно з таблицею.

Шкала оцінювання:

Сума балів за виконання ККР	Оцінка
90 – 100	відмінно
65-89	добре
50-64	задовільно
1-49	незадовільно

При оцінюванні ККР кількість балів, нарахованих за кожне завдання, залежить від правильності відповідей та складності питання. За перше контрольне питання здобувач вищої освіти отримує 30 балів, за друге та третє – по 40 балів (в сумі 100 балів). Остаточна оцінка є сумою балів за кожне завдання.

Порядок оцінювання питання №1 білету:

Бали	Критерії оцінювання
27-30*	Послідовна і повна відповідь на поставлені запитання.
19,5-26,9*	У відповіді зроблена неprincipова помилка несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу. У відповіді зроблені деякі неprincipові помилки, несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.
15-19,4*	У відповіді зроблено деякі помилки, при не повних знаннях

	<p>програмного матеріалу. Недостатня повнота викладення матеріалу, наявність неточностей при викладенні теоретичних питань. Порушення логічної послідовності викладення матеріалу.</p>
0,03-14,9*	Відсутність знань по більшій частині матеріалу, погане засвоєння положень курсу.

* під час оцінювання відповіді, викладач визначає отриману кількість балів здобувачем вищої освіти, у встановлених інтервалах. Під час визначення кількості балів, в межах певного інтервалу, необхідно враховувати наступні критерії: вірно сформовані визначення, відповідно до діючих стандартів; використання технічної термінології без спотворень; наявність ілюстративної частини відповіді, з врахуванням умовних графічних позначень, кількість приведених технічних характеристик техніки та обладнання.

Порядок оцінювання питання №2,3 білету:

Бали	Критерії оцінювання
31,5-35*	Послідовна і повна відповідь на поставлені запитання.
22,8-31,4*	У відповіді зроблена неprincipова помилка несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу. У відповіді зроблені деякі неprincipові помилки, несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.
17,5-22,7*	У відповіді зроблено деякі помилки, при не повних знаннях програмного матеріалу. Недостатня повнота викладення матеріалу, наявність неточностей при викладенні теоретичних питань. Порушення логічної послідовності викладення матеріалу.
0,035-17,4*	Відсутність знань по більшій частині матеріалу, погане засвоєння положень курсу.

* під час оцінювання відповіді, викладач визначає отриману кількість балів здобувачем вищої освіти, у встановлених інтервалах. Під час визначення кількості балів, в межах певного інтервалу, необхідно враховувати наступні критерії: вірно сформовані визначення, відповідно до діючих стандартів; використання технічної термінології без спотворень; наявність ілюстративної частини відповіді, з врахуванням умовних графічних позначень, кількість приведених технічних характеристик техніки та обладнання.

Перелік нормативно-довідкової літератури, користування якою передбачено при виконанні завдань

Не використовується.

Національний університет цивільного захисту України

(повне найменування вищого навчального закладу)

Освітній рівень _____ бакалавр _____

Спеціальність _____ 263 «Цивільна безпека» _____
(назва)

Спеціалізація _____ «Цивільний захист» _____ Семестр _____
(назва)

Навчальна дисципліна _____ Професійна підготовка рятувальника _____

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 1

1. Проаналізуйте обов'язки внутрішнього наряду чергової зміни, щодо підтримання високої оперативної готовності підрозділу.
2. Проаналізуйте вимоги безпеки праці до пожежного депо.
3. Провести закріплення рятувальної мотузки за конструкцію 1-м способом.

Затверджено на засіданні кафедри

Організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт

Протокол № 1 від «26» серпня 2017 року

Начальник кафедри _____

(підпис)

В.О. Собина

(прізвище та ініціали)

Національний університет цивільного захисту України

(повне найменування вищого навчального закладу)

Освітній рівень _____ бакалавр _____

Спеціальність _____ 263 «Цивільна безпека» _____
(назва)

Спеціалізація _____ «Цивільний захист» _____ Семестр _____
(назва)

Навчальна дисципліна _____ Професійна підготовка рятувальника _____

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 2

1. Обґрунтуйте, в яких випадках подається сигнал «Тривога».
2. Проаналізуйте вимоги безпеки праці до гаражу.
3. Провести закріплення рятувальної мотузки за конструкцію 2-м способом.

Затверджено на засіданні кафедри
Організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт
Протокол № 1 від «26» серпня 2017 року

Начальник кафедри

_____ (підпис)

В.О. Собина
(прізвище та ініціали)

Національний університет цивільного захисту України

(повне найменування вищого навчального закладу)

Освітній рівень _____ бакалавр _____

Спеціальність _____ 263 «Цивільна безпека» _____
(назва)

Спеціалізація _____ «Цивільний захист» _____ Семестр _____
(назва)

Навчальна дисципліна _____ Професійна підготовка рятувальника _____

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 3

1. Проаналізуйте дії пожежних-рятувальників при поданні сигналу «Тривога».
2. Проаналізуйте вимоги безпеки праці до караульного приміщення.
3. Провести закріплення рятувальної мотузки за конструкцію 3-м способом.

Затверджено на засіданні кафедри

Організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт

Протокол № 1 від «26» серпня 2017 року

Начальник кафедри _____

(підпис)

В.О. Собина

(прізвище та ініціали)

Національний університет цивільного захисту України

(повне найменування вищого навчального закладу)

Освітній рівень _____ бакалавр _____

Спеціальність _____ 263 «Цивільна безпека» _____
(назва)

Спеціалізація _____ «Цивільний захист» _____ Семестр _____
(назва)

Навчальна дисципліна _____ Професійна підготовка рятувальника _____

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 4

1. Проаналізуйте вимоги до улаштування пожежних кранів та кран-комплектів.
2. Проаналізуйте вимоги безпеки праці до поста технічного обслуговування пожежних автомобілів.
3. Провести закріплення рятувальної мотузки за конструкцію 4-м способом.

Затверджено на засіданні кафедри

Організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт

Протокол № 1 від «26» серпня 2017 року

Начальник кафедри _____

(підпис)

В.О. Собина

(прізвище та ініціали)

Національний університет цивільного захисту України

(повне найменування вищого навчального закладу)

Освітній рівень _____ бакалавр _____
Спеціальність _____ 263 «Цивільна безпека» _____
(назва)
Спеціалізація _____ «Цивільний захист» _____ Семестр _____
(назва)
Навчальна дисципліна _____ Професійна підготовка рятувальника _____

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 5

1. Обґрунтуйте, що відноситься до засобів індивідуального захисту рятувальника та їх необхідність.
2. Проаналізуйте вимоги безпеки праці до пункта зв'язку підрозділу.
3. Провести в'язання вузла для підйому стволів з рукавами та шанцевого інструменту на висоти.

Затверджено на засіданні кафедри

Організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт

Протокол № 1 від «26» серпня 2017 року

Начальник кафедри _____

(підпис)

В.О. Собина

(прізвище та ініціали)

Національний університет цивільного захисту України

(повне найменування вищого навчального закладу)

Освітній рівень _____ бакалавр _____
Спеціальність _____ 263 «Цивільна безпека» _____
(назва)
Спеціалізація _____ «Цивільний захист» _____ Семестр _____
(назва)
Навчальна дисципліна _____ Професійна підготовка рятувальника _____

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 6

1. Проаналізуйте, які існують типи захисного одягу рятувальника та їх необхідність.
2. Проаналізуйте вимоги безпеки праці до акумуляторної.
3. Підняти за допомогою рятувальної мотузки шанцевий інструмент на рівень 3-го поверху навчальної башти.

Затверджено на засіданні кафедри

Організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт

Протокол № 1 від «26» серпня 2017 року

Начальник кафедри _____

(підпис)

В.О. Собина

(прізвище та ініціали)

Національний університет цивільного захисту України

(повне найменування вищого навчального закладу)

Освітній рівень _____ бакалавр _____
Спеціальність _____ 263 «Цивільна безпека» _____
(назва)
Спеціалізація _____ «Цивільний захист» _____ Семестр _____
(назва)
Навчальна дисципліна _____ Професійна підготовка рятувальника _____

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 7

1. Проаналізуйте вимоги щодо експлуатації захисного одягу та спорядження.
2. Проаналізуйте вимоги безпеки праці до навчальної башти.
3. Провести в'язання подвійної рятувальної петлі з одяганням її на потерпілого.

Затверджено на засіданні кафедри

Організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт

Протокол № 1 від «26» серпня 2017 року

Начальник кафедри _____

(підпис)

В.О. Собина

(прізвище та ініціали)

Національний університет цивільного захисту України

(повне найменування вищого навчального закладу)

Освітній рівень _____ бакалавр _____
Спеціальність _____ 263 «Цивільна безпека» _____
(назва)
Спеціалізація _____ «Цивільний захист» _____ Семестр _____
(назва)
Навчальна дисципліна _____ Професійна підготовка рятувальника _____

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 8

1. Проаналізуйте порядок проведення періодичного огляду вогнегасників.
2. Проаналізуйте вимоги безпеки праці до навчального класу.
3. Провести збирання рукавної лінії «вісімкою» та укладання її «гармошкою».

Затверджено на засіданні кафедри

Організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт

Протокол № 1 від «26» серпня 2017 року

Начальник кафедри _____

(підпис)

В.О. Собина

(прізвище та ініціали)

Національний університет цивільного захисту України

(повне найменування вищого навчального закладу)

Освітній рівень _____ бакалавр _____
Спеціальність _____ 263 «Цивільна безпека» _____
(назва)
Спеціалізація _____ «Цивільний захист» _____ Семестр _____
(назва)
Навчальна дисципліна _____ Професійна підготовка рятувальника _____

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 9

1. Обґрунтуйте порядок маркування пожежних рукавів та необхідність цього заходу.
2. Поясніть необхідність пожежної всмоктувальної сітки, як обладнання, що забезпечує ведення оперативних дій підрозділів ОРС ЦЗ, їх види, та основні технічні характеристики.
3. Провести попереднє оперативне розгортання з встановленням автоцистерни на вододжерело.

Затверджено на засіданні кафедри
Організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт
Протокол № 1 від «26» серпня 2017 року

Начальник кафедри _____

(підпис)

В.О. Собина
(прізвище та ініціали)

Національний університет цивільного захисту України

(повне найменування вищого навчального закладу)

Освітній рівень _____ бакалавр _____

Спеціальність _____ 263 «Цивільна безпека» _____
(назва)

Спеціалізація _____ «Цивільний захист» _____ Семестр _____
(назва)

Навчальна дисципліна _____ Професійна підготовка рятувальника _____

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 10

1. Обґрунтуйте необхідність знаходження в комплектації пожежного (аварійно-рятувального) автомобіля обладнання для утворення повітряно-механічної піни низької та середньої кратності.

2. Поясніть необхідність рукавного розгалуження, як обладнання, що забезпечує ведення оперативних дій підрозділів ОРС ЦЗ, їх види, та основні технічні характеристики.

3. Провести попереднє оперативне розгортання з встановленням автоцистерни на вододжерело.

Затверджено на засіданні кафедри

Організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт

Протокол № 1 від «26» серпня 2017 року

Начальник кафедри

_____

(підпис)

В.О. Собина

(прізвище та ініціали)

Національний університет цивільного захисту України

(повне найменування вищого навчального закладу)

Освітній рівень _____ бакалавр _____

Спеціальність _____ 263 «Цивільна безпека» _____
(назва)

Спеціалізація _____ «Цивільний захист» _____ Семестр _____
(назва)

Навчальна дисципліна _____ Професійна підготовка рятувальника _____

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 11

1. Обґрунтуйте необхідність знаходження в комплектації пожежного (аварійно-рятувального) автомобіля пожежної драбини-палиці.
2. Поясніть необхідність рукавного водозбирача, як обладнання, що забезпечує ведення оперативних дій підрозділів ОРС ЦЗ, основні технічні характеристики.
3. Провести попереднє оперативне розгортання з встановленням автоцистерни на вододжерело.

Затверджено на засіданні кафедри
Організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт
Протокол № 1 від «26» серпня 2017 року

Начальник кафедри _____

(підпис)

В.О. Собина
(прізвище та ініціали)

Національний університет цивільного захисту України

(повне найменування вищого навчального закладу)

Освітній рівень _____ бакалавр _____
Спеціальність _____ 263 «Цивільна безпека» _____
(назва)
Спеціалізація _____ «Цивільний захист» _____ Семестр _____
(назва)
Навчальна дисципліна _____ Професійна підготовка рятувальника _____

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 12

1. Обґрунтуйте необхідність знаходження в комплектації пожежного (аварійно-рятувального) автомобіля штурмової пожежної драбини.
2. Поясніть необхідність різних видів пожежних стволів.
3. Провести попереднє оперативне розгортання з встановленням автоцистерни на вододжерело.

Затверджено на засіданні кафедри

Організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт

Протокол № 1 від «26» серпня 2017 року

Начальник кафедри _____

(підпис)

В.О. Собина

(прізвище та ініціали)

Національний університет цивільного захисту України

(повне найменування вищого навчального закладу)

Освітній рівень _____ бакалавр _____
Спеціальність _____ 263 «Цивільна безпека» _____
(назва)
Спеціалізація _____ «Цивільний захист» _____ Семестр _____
(назва)
Навчальна дисципліна _____ Професійна підготовка рятувальника _____

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 13

1. Поясніть, що відноситься до первинних засобів пожежогасіння.
2. Обґрунтуйте необхідність знаходження в комплектації пожежного (аварійно-рятувального) автомобіля висувної пожежної драбини.
3. Підняти за допомогою рятувальної мотузки шанцевий інструмент на рівень 3-го поверху навчальної башти.

Затверджено на засіданні кафедри

Організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт

Протокол № 1 від «26» серпня 2017 року

Начальник кафедри _____

(підпис)

В.О. Собина

(прізвище та ініціали)

Національний університет цивільного захисту України

(повне найменування вищого навчального закладу)

Освітній рівень _____ бакалавр _____

Спеціальність _____ 263 «Цивільна безпека» _____
(назва)

Спеціалізація _____ «Цивільний захист» _____ Семестр _____
(назва)

Навчальна дисципліна _____ Професійна підготовка рятувальника _____

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 14

1. Проаналізуйте порядок прийому та обліку вогнегасників.
2. Обґрунтуйте, яке обладнання входить до гідравлічного аварійно-рятувального інструмента 1-ої групи.
3. Підняти за допомогою рятувальної мотузки шанцевий інструмент на рівень 3-го поверху навчальної башти.

Затверджено на засіданні кафедри

Організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт

Протокол № 1 від «26» серпня 2017 року

Начальник кафедри _____

(підпис)

В.О. Собина

(прізвище та ініціали)

Національний університет цивільного захисту України

(повне найменування вищого навчального закладу)

Освітній рівень _____ бакалавр _____
Спеціальність _____ 263 «Цивільна безпека» _____
(назва)
Спеціалізація _____ «Цивільний захист» _____ Семестр _____
(назва)
Навчальна дисципліна _____ Професійна підготовка рятувальника _____

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 15

1. Проаналізуйте порядок проведення періодичного огляду вогнегасників.
2. Проаналізуйте порядок проведення періодичного огляду вогнегасників.
3. Підняти за допомогою рятувальної мотузки шанцевий інструмент на рівень 3-го поверху навчальної башти.

Затверджено на засіданні кафедри

Організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт

Протокол № 1 від «26» серпня 2017 року

Начальник кафедри _____

(підпис)

В.О. Собина

(прізвище та ініціали)